

NIEMEN VISIO

– Valovoimainen
viherkeidas 2030-luvulla

TEKIJÄT

Ahonen Riikka
Kihnula Marika
Kuusisto lines
Veirto Lotta
Wiik Fanny
Wright Outi

riikka.1.ahonen@student.lamk.fi
marika.kihnula@student.lamk.fi
iines.kuusisto@student.lamk.fi
lotta.veirto@student.lamk.fi
fanny.wiik@student.lamk.fi
outi.wright@student.lamk.fi

Ikävalko Sara, lehtori sara.ikavalko@lamk.fi

SISÄLLYSLUETTELO

4	Johdanto
5	Prosessikuvaus
6	Pohjatieto
10	Design Driverit
11	Osallistaminen
21	Tiedon koonti
23	Niemen Visiot
37	Yhteenveto
38	Lähteet
39	Liitteet

JOHDANTO

”Niemi on vanhaa maatalousaluetta, josta 1960-70 lukujen taitteessa siirryttiin vahvasti puuteollisuuden alueeksi. Liike-elämä ja yritysmaailma valtasivat aluetta 1980-luvulla. Yliopisto ja korkeakoulutus saapuivat alueille 2000-luvulla. Alue on rosainen ja monikerroksinen. Millainen on tulevaisuuden Niemi?”

Tehtävänäme oli luoda Niemen alueen konsepti, iso visio alueen kehittymisestä. Lähestyimme aluetta pureutuen ihmisten kokemusmaailmaan unelmien asuinympäristöstä, mitä kaikkea kaupunkiympäristö voi tarjota sen käyttäjälle. Työssämme kohderyhmänä oli opiskelijat, joten perehdyimme heidän tarpeisiinsa. Miten Niemi koetaan nyt, entä millainen sen halutaan olevan tulevaisuudessa? Tutkimme alueen toimintaympäristöä käyttäjätarpeiden näkökulmasta; miten ja millä painoituksilla asettuvat asuminen, palvelut ja viheralueet Niemeen.

Niemen satamassa näytti tältä 60-luvulla. Tukkien muodostelmat ilahduttivat meitä ja otimme niiden muotokieltä mukaan lopulliseen visioomme.

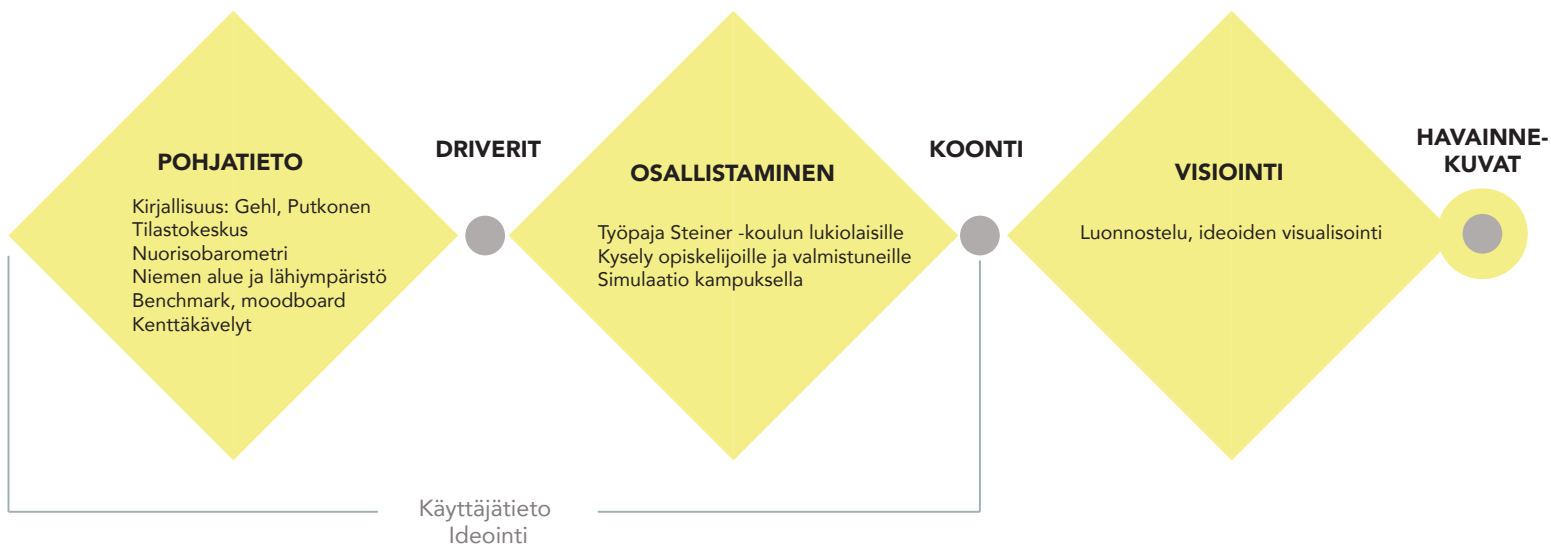
PROSESSIKUVAUS

Alla olevassa kaaviossa on kuvattu Niemen visiomme kehittyminen sekä prosessin kuvaus. Palvelumuotoilun prosessille on tyypillistä tupla-timantti, joka meillä jalostui työmme edetessä kolmois-timantiksi.

Karkeasti double diamond tarkoittaa sitä, että alussa tietoa lähdetään kartoittamaan sekä laajentamaan monipuolisesti eri lähteistä ja prosessin kuluessa suuri tietomäärä puretaan ja kiteytetään tiiviimpään muotoon.

Tiedon määrän kasvaessa samat teemat alkoivat toistua meidän työssämme. Jalostimme suuren tietomäärän teemat design drivereiksi. Tästä lähdimme taas kasvattamaan sekä validoimaan tietoa käyttäjiä osallistamalla.

Osallistamisen jälkeen kokosimme taas tiedon tiiviiseen muotoon ja käytimme sitä Niemen visiomme pohjana. Visiossamme käyttämämme tieto on siis tulosta laadullisesta tutkimuksesta. Tämä seloste avaa työmme lähtökohtia ja johtaa lopulliseen Niemen visioon Valovoimaisesta viherkeitaasta 2030-luvulla.

POHJATIETO

Ennen käyttäjien osallistamista havainnoimme aluetta ja tutkimme käyttäjäryhmäämme eri tavoin.

Pohjakirjallisuutena luimme Jan Gehlin kirjan ihmisten kaupunki ja Emmi Putkosen opinnäytetyön Koti Niemessä. Gehlin teos vaikutti tapaamme ajatella ihmistä ja ihmisen perustarpeita kaupunkitilassa. Putkosen työ taas avasi näkökulmaamme, kun saimme lukea jo jonkun tekemää suunnittelutyötä samalle alueelle.

Kävimme itse Niemen alueella kenttäkävelyllä ja kirjoitimme ylös havaintoja alueesta. Yhteisinä pohdintoina ryhmässämme nousivat: satama on miellyttävä ja erittäin kehityskelpoinen alue, opastus on osin vanhaa ja kaipaisi uudistusta, kampuspuiston viereisen metsäalueen puustoa tulisi säilyttää ja vehreyttä tulisi vaalia, alueella on paljon suljetun näköisiä, aidoitettuja teollisuustontteja ja alueesta tulisi tehdä ihmiselle avoimemman ja kutsuvamman tuntuinen.

Teimme lisäksi benchmarkkausta maailman eri kampusalueista ja toimivista kaupunkitiloista. Keskustelimme havainnoistamme, ja yhteisinä ajatuksina, mitä Niemeen voisi tuoda, nousivat: monikäyttöinen taide, alueen historian näkyminen, toimivat reitit, hengailutila, työpöhinä, valaistus eri tavoin ja vehreys.

POHJATIETO

Tutkimme myös Lahden kaupunkiseudun kilpailukykystrategiaa vuodelta 2016 ja Päijät-Hämeen koulutuskatsausta vuodelta 2019. Kilpailukykystrategiasta nousi esiin erityisesti iso kilpailukykyvisio; Lahden kaupunkiseutu on mitatusti Suomen yritysystävällisin ja rohkein kestävä kasvukeskus vuonna 2020. Muita avainsanoja ja lauseita, joita pyrimme pitämään mukana meidänkin visiossamme olivat : otetaan myös riskejä tarttumalla uusiin mahdollisuuksiin, yrittäjyys ja sen uudet muodot työllisyysasteen nostamisessa, ympäristö otetaan huomioon, tekemisen henki luo vetovoimaa, houkuttelua akateemisille nuorille, yrittäjyyspöhinä ja edelläkävijä. Päijät-Hämeen koulutuskatsauksessa pidimme mielenkiintoisena esimerkiksi, että kolmannes (26 000 hlö) Päijät-Hämeen 18-64 – vuotiaista työllisistä pendelöi ja työvoiman tarve lisääntyy voimakkaasti lähivuosina.

Tietoamme nuorista ja opiskelijoista syvensimme Tilastokeskusta ja Nuorisotutkimusseuran Nuorisobarometriä tutkimalla. Tilastokeskuksen Vapaa-ajan osallistumisen tilastojen mukaan* nuoret ulkoilevat paljon, ja suosittuja tapoja ovat ainakin kävely ja koiran tai kissan ulkoiluttaminen. Moni osallistuu myös erilaisiin tapahtumiin. Kotitalouksien kulutuksen tilastojen* mukaan opiskelijat kuluttavat lähes yhtä paljon erilaisiin palveluihin ja hyödykkeisiin kuin kaikki kotitaloudet, mitä pidimme mielenkiintoisena.

Nuorisobarometrissä vuodelta 2017, joka keskittyi koulutukseen, selvisi esimerkiksi että tytöt muuttavat ahkerammin kohti tiheämpiä asutuskeskittymiä, samalla kun pojat harvaanasutuille seuduille. Tutkimuksen mukaan nuorten kiinnostus koulutusjärjestelmän ulkopuolisia oppimisen areenoita kohtaan oli kasvanut. Näitä areenoita ovat mm. nuorisotyö ja työelämässä tapahtuva oppiminen. Vuoden 2016 Nuorisobarometri keskittyi tulevaisuuteen ja sen mukaan kaupunkimaisten kuntien nuoret pitävät nykyistä asuinpaikkaansa mieluisampana kuin maaseutumaisten kuntien nuoret.

POHJATIETO

Kartoitimme myös Niemeä ympäröiviä alueita sekä toimintoja. Huomasimme, että Niemi itsessään mahtuu kilometrin säteelle, joka kertoo alueen pienestä koosta. Todellisuudessa Niemi tuntuu kuitenkin paljon isommalta, sillä alueella kulkija joutuu välttämään suurinta osaa lukituista ja aidatuista teollisuustonteista.

Niemen aluetta ympäröivät palvelut, liikunta-alueet, viihtyisä ranta-alue sekä suuret asutusalueet muun muassa Ruoriniemessä sekä Mukkulassa. Alueella itsessään on vain vähän palveluita ja viihtyvyystekijöitä. Totesimme, että Niemen alue voisi toimia sidostaen näitä ympäröiviä, jo olemassa olevia palveluja sekä asumista, keskittyen tukemaan virkistytymistä sekä toiminnallisuutta kaupunkiympäristössä alueen käyttäjille sekä ympäristössä asuville.

POHJATIETO

Moodboard alkutiedon keräämisen sekä ideoinnin jälkeen, jonka esittelimme välipresentaatioissa prosessin keskivaiheilla. Tärkeimmät teemat visiotyön rakentamiseen tällä hetkellä nousivat käytettävä taide vetovoimatekijänä, kotisatama ja viheralueet, hyvät kulkuyhteydet, valaiseminen sekä vuorovaikutus muiden kaupunkilaisten kanssa.

Välipresentaatioissa esittelimme ensivisiota Niemen alueesta. Ensivisio pohjautui kenttäkävelyihin, benchmarkkaukseen ja pohjakirjallisuuteen. Tässä vaiheessa olimme päässeet määrittelemään isoimmat linjaukset siitä, mihin suuntaan mahdollisesti lähtisimme ja mihin ottaisimme kantaa tulevassa visiossamme.

Yksi isoista otsikoista oli vuorovaikutus. Halusimme pohtia reittejä, Niemen aidoitusta ja ulkona olemista. Niemen vetovoimatekijöiden määrittely kiinnosti. Puhuimme tekemiseen rohkaisusta, vetovoimatekijöistä osana motivaatiota jäädä Lahteen, palveluista ja edullisista tiloista.

Meidän mielestämme yhteyksien eli erilaisten kulkemisen näkökulmien käsittely esimerkiksi opasteiden, pyöräilyn ja luontaisten kulkureittien kannalta oli myös tärkeää. Vahvana ajatuksena etenkin benchmarkkauksen pohjalta nostimme käytettävän taiteen, joka visiossamme palvelisi esimerkiksi kiipeilyssä ja skeittauksessa. Nostimme viheralueiden ja vehreyden vaalimisen isona linjauksena. Valo oli myös tärkeä elementti ensivisiossa turvallisuuden tunteen luomisen ja alueella ohjaamisen kannalta. Kenttäkävelyllä satama nousi potentiaalisena alueena, joten sen suunnittelu tuntui jo tässä vaiheessa tärkeältä.

DESIGN DRIVERIT

Design driverit,

eli suunnitteluohjurit, ovat yksi laajasti käytetty muotoilun työkalu. Ohjureiden avulla tärkeät työtä ohjaavat tekijät pysyvät pinnalla koko suunnitteluprosessin ajan. Meidän design driverit syntyivät alkutiedon pohjalta ja ohjasivat meitä osallistamisen suunnittelussa sekä toteutuksessa. Käyttäjätiedon keräämisen jälkeen peilasimme vastauksia suunnitteluohjureihin ja käytimme niistä saatua tietoa hyväksi Niemen visotyön rakentamisessa.

Suunnitteluohjurit toimivat meille väittäminä, joihin halusimme visiotyössämme vastata. Uskomme, että alla olevien driverien avulla Niemen aluetta voidaan kehittää suuntaan, joka tekee siitä viihtyisän, kiinnostavan ja elinvoimaisen niin opiskelijoille kuin muillekin lahtelaisille.

Vetovoima ja pitovoima

Miten houkuttelisimme opiskelijoita Lahteen ja saisimme heidän myös pysymään täällä koulusta valmistumisen jälkeen? Nykyisin monet opiskelijat muuttavat pois paikkakunnalta heti opintojen päätyttyä, ja esimerkiksi Muotoiluinstituutissa osa opiskelijoista vaihtaa kaupunkia jo opintojen aikana. Miten Niemen alue voisi edesauttaa opiskelijoiden viihtymistä ja juurtumista Lahteen?

Työpöhinää!

Työelämän muutokset tulee huomioida Niemen alueella. Tuodaan alueelle yhtymäkohtia sekä alustoja yrittäjyyteen ja start up -maailmaan, aivan kampuksen välittömään läheisyyteen. Mahdollistetaan matalampi kynnys työelämän ja opiskelijoiden välille.

Vuorovaikutteinen keidas

Niemen alueelle tarvitaan uusia mahdollisuuksia kohtaamisille. Yksinäisyys opiskelijoidenkin keskuudessa on yllättävän suurta, kaupunkitilassa voidaan mahdollistaa alueita, joissa tuntemattomia, puolituttuja ja ystäviä on helppo ja miellyttävä tavata. Samaa julkista kaupunkitilaa voidaan hyödyntää sekä virkistäytymiseen ja vapaa-aikaan, että opiskeluun tai työntekoon.

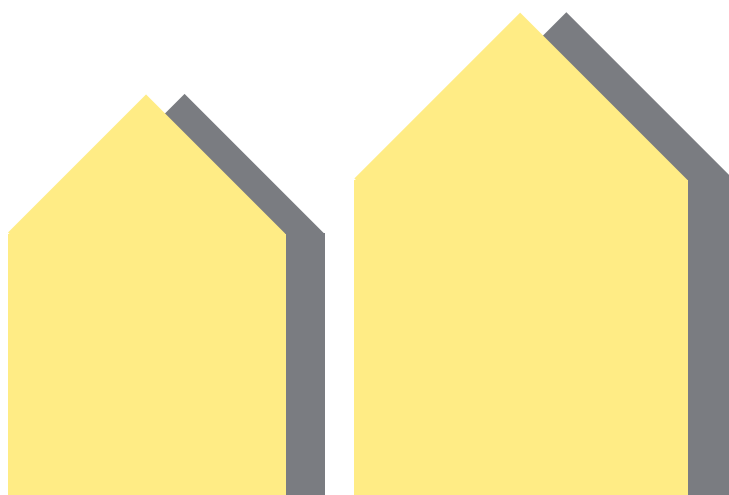
Viheralueet ja luonto ovat tärkeitä tekijöitä kaupungin viihtyvyyden kannalta ja arkipäivän liikkuminen tehdään mieluusti viihtyisän reitin kautta. Niemen alueella nämä voitaisiin yhdistää. Tarvetta on myös alueen läpikuljettavuuden parantamiseen ja välimatkojen lyhentämiseen. Kuinka tunnetta pienestä alueesta ja lyhyistä välimatkoista voidaan korostaa?

Unelmien kaupunginosa kaikille

Vaikka Niemessä on paljon opiskelijoita, halutaan kaupunginosan olevan avoin kaikille ja palvelevan niin lähialueen asukkaita kuin kauempaakin tulevia. Ehkäistään kaupunginosien segregoitumista sillä, että tehdään alueesta kiinnostava asua ja viihtyä muillekin kuin kampusaluetta käyttäville.

Uusia asumismuotoja ikuisille nuorille

Nykyisin "nuoruutta" eletään pidempään, eikä haluta välttämättä sitoutua yhteen paikkaan esimerkiksi ostamalla asunto. Tästä huolimatta saatetaan haaveilla omakotiasumisesta tai rantamaisemista. Visiossamme haluamme tarkastella mahdollisuutta asua viihtyisästi vuokralla muissakin asumismuodoissa kuin kerrostalossa.

OSALLISTAMINEN

Niemen tulevaisuutta visioidessamme halusimme osallistaa mukaan kohderyhmäämme, opiskelijoita, mahdollisimman laajasti.

Päätimme käsitellä opiskelijoita kolmena ryhmänä: tulevat opiskelijat, nykyiset opiskelijat ja jo LAMKista valmistuneet. Nämä kolme ryhmää eroavat toisistaan ennen kaikkea siinä, millaista tietoa voimme heiltä saada.

Nykyisiltä opiskelijoilta voimme saada ajantasaista tietoa siitä, millaista on opiskella Niemessä juuri nyt. Jo valmistuneilta, tai opintojensa loppupäässä olevilta opiskelijoilta halusimme tietoa työelämään siirtymisestä. Tulevaisuuden opiskelijat taas ovat visiomme pääkohderyhmää, sillä he kenties käyttävät Niemen aluetta vuosien päästä. Pohdimme, mikä olisi paras tapa osallistaa kutakin näistä ryhmistä, ja päädyimme simulaation ohella toteuttamaan kyselyn ja työpajan.

KYSELY

Toteutimme kyselyn, jonka kohderyhmänä oli jo valmistuneet, tai pian valmistuvat LAMKin opiskelijat.

Tämän kohderyhmän tavoittamiseen nettikysely toimi hyvin, sillä sen avulla oli mahdollista saavuttaa myös muilla paikkakunnilla asuvia entisiä ja nykyisiä opiskelijoita.

Tämän kohderyhmän osallistaminen oli mielestämme tärkeää, sillä halusimme visiossamme ottaa huomioon opiskelijoiden elämänvaiheen, jossa siirrytään opiskelusta kohti työelämää. Voisiko Niemen alue tulevaisuudessa helpottaa tätä siirtymää ja edesauttaa nuorten ihmisten juurtumista Lahteen?

Kyselymme keskittyi erityisesti työhön, yrittäjyyteen ja Lahteen asuinpaikkana. Kysyimme seuraavia asioita:

Millainen olisi unelmien työtila tuoreelle yrittäjälle?

Tarvitsetko oman tilan vai voisitko työskennellä tilassa, joka on jaettu muiden kanssa?

Paljonko olisit valmis maksimissaan maksamaan työtilasta?

Millä perusteella asut/asuisit Lahdessa?

Millainen olisi unelmiesi kaupunginosa?

Kyselyymme vastasi 23 ihmistä. Vastanneita oli liiketalouden alalta, tekniikan ja liikenteen alalta, sosiaali- ja terveysalalta, sekä kulttuurialalta. Eniten vastaajia löytyi 3. vuoden opiskelijoista. 3 vastaajista oli aiemmin valmistuneita ja 4 vastaajaa valmistuu tänä vuonna.

Kyselystä selvisi, että 87% vastanneista ei haluaisi tai olisi halunnut vuokrata työtiloja opiskelujensa ohessa.

Työtilan luonteesta (oma vai jaettu) kysyttäessä vastaajat halusivat keskimäärin oman tilan, jossa rauhoittua ja voisi säilyttää tavaroitaan. Myös salassa pidettävät asiat vaativat yksityisyyttä. Oman tilan läheisyydessä olisi hyvä kuitenkin olla mahdollisuus jakaa asioita muiden kanssa. Osa vastaajista on valmis jakamaan täysin työtilansa.

Unelmien työtilaa tuoreelle yrittäjälle kartoitettiin monivalintakysymyksellä. Tärkeimpinä asioina pidettiin hyviä kulkuyhteyksiä/hyvää sijaintia (8 vastaajaa), tilan rauhaisuutta (5 vastaajaa), sekä edullista vuokraa (5 vastaajaa).

Lisäksi esiin nousi erityisesti palveluiden läheisyys (kauppa, kahvila, ravintola, kioski), vertaistuki muilta yrittäjiltä, sekä co-working mahdollisuudet. Työtilan toivottiin olevan edullinen ja myös päivähinnoittelu tuli esiin vastauksista.

Tärkeimpinä syinä ja perusteina Lahdessa asumiseen pidettiin työpaikkaa, perhettä, opiskelua ja sijaintia.

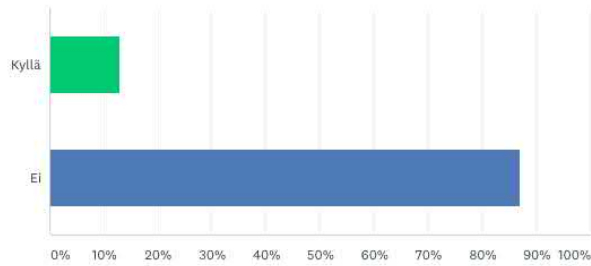
Unelmien kaupunginosan toivottiin olevan ennen kaikkea monipuolisen vihreä. Lisäksi vastaajille oli tärkeää mm. Hyvät kulkuyhteydet ja sijainti keskustan ja palveluiden lähellä.

KYSELY

Kyselyn vastauksia kaavoiden muodossa

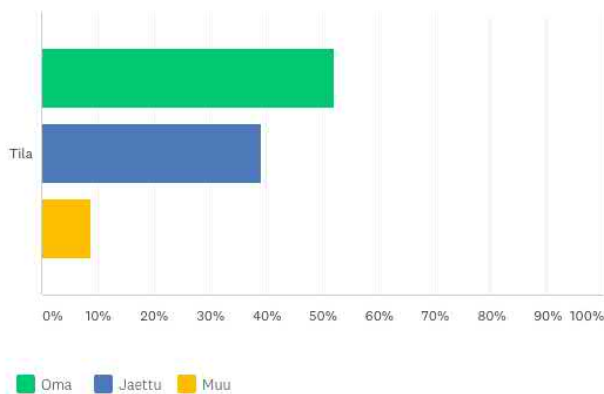
Haluaisitko / olisitko halunnut vuokrata työtiloja opiskelujen ohessa?

Vastattu: 23 Ohitettu: 0

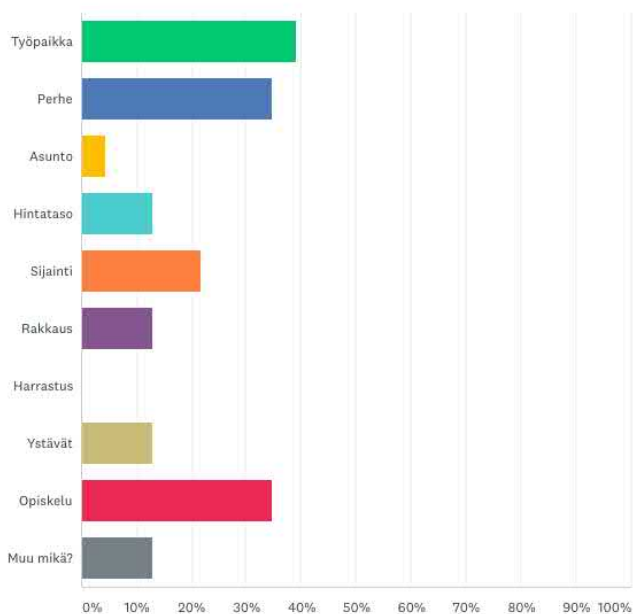
Tarvitsetko oman tilan vai voisitko työskennellä tilassa, joka on jaettu muiden kanssa?

Vastattu: 23 Ohitettu: 0

Millä perusteella asut/asuisit Lahdessa? Valitse 2 tärkeintä.

Vastattu: 23 Ohitettu: 0

KYSELY

Tulosten analysointia.

Kyselyn tärkeimpinä tuloksina ja havaintoina pidimme tietoa siitä, että opiskellessa ei koeta tarvetta työtiloille. Koulusta valmistuessa oikeus koulun tiloihin kuitenkin päättyy, ja jäädään ikään kuin "tyhjän päälle." Tästä saimme vahvistusta omalle ajatuksellemme siitä, että Niemen alue voisi tarjota jotain tähän elämänvaiheeseen ja verkostoitumiseen. Muutenkin kyselyn tulokset vastasivat aika hyvin ajatuksia, joita olimme muodostaneet muun hankkimamme tiedon pohjalta. Palveluita toivottiin paljon, mutta jäimme miettimään, mitkä palvelut ovat niin käytettyjä, että ne kannattavat?

Tärkeäksi asiaksi nousi myös kulkuyhteydet ja Niemessä niitä tulisi parantaa, jotta alue tuntuisi pienemmältä ja helpommin saavutettavalta, sekä läpikuljettavalta. Kyselyn pohjalta saimme ideoita mm. julkisen liikenteen käytön helpottamiseen Niemessä. Bussipysäkeillä voisi olla nimet ja bussien sisällä tulisi kertoa millä pysäkillä ollaan seuraavaksi. Lisäksi esimerkiksi kampuksen sisällä voisi olla diginäytöt, joilla näkyisi niin bussien kuin Lahden rautatieasemalta lähtevien junienkin aikataulut. Myös bussipysäkeillä voisi olla diginäytöt, joilta näkisi kauanko aikaa on seuraavien bussien saapumiseen.

Unelmien kaupunginosaa kuvailtiin mm seuraavilla tavoilla:

"Lähellä kaupunki, lähellä luonto; väljä, puistomainen"

"Autottomuuteen aidosti kannustava, vihreä, lähellä keskustaa ja kulkuyhteyksiä."

"Lähellä keskustaa, Lahti donitsoituu liikaa."

TYÖPAJA

Halusimme selvittää millaisena mahdolliset tulevat opiskelijat näkevät opiskelijaelämänsä, ja millaisia ajatuksia heillä on tulevaisuuden kaupungista.

Tätä selvittääksemme pidimme Lahden Rudolf Steiner -koulun lukion ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoille työpajan teemalla tulevaisuus ja kaupunki. Osallistujia oli yhteensä 26.

Työpaja koostui kahdesta osiosta: nykyhetkestä ja tulevaisuudesta. Nykyhetken osiossa osallistujat tekivät kaksi tehtävää liittyen tähänhetkiseen elämäänsä. Tulevaisuusosiossa he pääsivät kuvittelemaan elämäänsä 10 vuoden päähän.

Ensimmäisenä tehtävänä tehtiin sana-assosiaatio. Pareittain toteutetun tehtävän sanat/aihealueet olivat: harrastukset, talvilauantai, rahaa kuluu..., arki-ilta, ulkoilu kaupungissa, ystävien kanssa

Jokaista teemaa ja siitä mieleen tulevia asioita oli aikaa miettiä minuutti. Assosiaatiot kiinnitettiin aihealueittain valmistelevamme kaupunkikuvaan.

Nykyisyyteen liittyvän tehtäväkokonaisuuden avulla meille selvisi muun muassa, että osallistujat liikkuvat julkisilla ja kävellen, pyöräilyä ei mainittu. Harrastaminen ja ulkona liikkuminen on tärkeää. Koirat nousivat esiin ainoina lemmikkieläiminä. Esiin nousi myös pelottavat ihmiset kaupunkikuvassa ja jäimmekin tämän pohjalta miettimään, miten turvallisuuden tunnetta kaupunkitilassa voisi lisätä esimerkiksi valaistuksella. Tunnelmallista valaistusta arvostettiin, mainittuna oli kynttilät ja takka.

Taide, musiikki ja luovuus oli mainittu vastauksissa, mutta ne eivät olleet huomattavan suuressa roolissa. Alkoholi ja seksi mainittiin. Yksinäisyyden tunne nousi myös esiin. Osallistujat tuntuivat viettävän paljon aikaa kotona ja viihde sekä pelit ovat tärkeitä. Läksyjen tekeminen oli suuressa roolissa. Koti oli vastauksissa myös tärkeä paikka lepäämiselle, nukkumiselle. Miellyttävien asioiden, kuten harrastuksien ja vapaa-ajan, takia oltiin valmiita liikkumaan.

Kulutustottumuksista esiin nousi, että rahaa kuluu erityisesti kahviloihin, mutta myös ruokaan ja vaatteisiin. Lukio-ikäisenä moni asuu yhä vanhempien kanssa, joten tulkitsimme sillä olevan vaikutusta myös rahankäyttöön. Osallistujilla rahaa on ehkä enemmän käytössä vapaa-aikaan, kun ei tarvitse vielä huolehtia asumis- ja elinkustannuksista niin paljon kuin kotoa pois muuttamisen jälkeen.

TYÖPAJA

Toisessa tehtäväosiossa keskityimme tulevaisuuteen. Osallistujat pääsivät luomaan ryhmissä kuvitteellisen tulevaisuuden henkilön, pohjautuen ajatuksiin heistä itsestään 10 vuoden päästä. Persoonan lisäksi ryhmät kokosivat moodboardin, eli tunnelmataulun siitä, millaisena he näkevät tulevaisuuden kaupunkitilan. Tunnelmatauluissa hyödynnettiin kuvia, värejä ja lisäksi niihin oli mahdollista kirjoittaa tekstiä. Taulujen tekemistä ohjasi kolme kysymystä:

Millaista on tulevaisuuden asuminen? Millaisessa talossa asut?

Mitä kaupunkiympäristössä on?

Miten liikkuminen tapahtuu 10 vuoden päästä?

Lopuksi valmiit taulut esiteltiin yhteisesti.

Tulevaisuuteen liittyvien tehtävien pohjalta selvisi, että tulevaisuudessa suurin osa nuorista näki asuvansa yksin, lemmikin kanssa. Jäimme miettimään, vaikuttiko lemmikkien suosioon se, että mainitsimme lemmikit itse persoonatehtävän yhteydessä. Yksin asumisen lisäksi oli kuitenkin havaittavissa avoimuutta erilaisille perhemuodoille: jos vastauksissa oli perheitä, ne olivat isoja ja erilaisia. Vastauksissa vilahtivat myös polyamoria, erilaiset seksuaaliset suuntautumiset sekä seksi.

Suurin osa osallistujista koki 10 vuoden päästä käyvänsä töissä, ja suurin osa näin vastanneista sanoi olevansa yrittäjiä. Esiin nousi myös monen työn yhdistämistä ja työn moninaisuutta (esimerkiksi työtön, mutta tekee musiikkia).

Kestävät liikuntamuodot koettiin tulevaisuudessa itsestään selvinä. Tulevaisuudessa liikutaan bussilla, junalla ja pyöräillen. Skeittaus nousi monissa vastauksissa esiin liikkumisen muotona. Lisäksi tunnelmatauluissa oli paljon vihreyttä, usein integroituna rakennuksiin esimerkiksi katoille ja parvekkeille. Puistoihin kuului muiden kohtaaminen, näkeminen ja ajanvietto. Puistot siis koettiin tärkeinä sosiaalisina paikkoina.

Rakennusten värimaailma oli luonnonläheistä: keltaista, oranssia, ruskeaa, beigeä ja vaaleaa.

Tulevaisuudessa ajateltiin rahan kuluvan kahviloihin, vaatteisiin, kauneuteen, elektroniikkaan ja harrastuksiin. Erityisesti kahvilat nähtiin viihtymisen ja ajanvieton paikkana myös tulevaisuudessa.

SIMULAATIO

Simulaatiolla jäljitellään ja havainnollistetaan todellisuutta. Sen avulla voidaan harjoitella käytännön tilanteita, tai hankkia tietoa hallitussa ympäristössä. Simulaatiossa pyritään jäljittelemään ja havainnollistamaan todellisia tilanteita ja ympäristöjä. Simuloinnin jälkeen tilanne analysoidaan usein keskustellen; mitä simulaatiotilanteessa tapahtui, mitä päätöksiä ja valintoja tehtiin, mitä havainnoitiin ja opittiin.

Menetelmä

Simulaatiota käytetään oppimismenetelmänä muun muassa sosiaali- ja terveysalan opinnoissa, ja kampukseltamme löytyykin monipuoliset simulaatiotilat muun muassa sairaala- ja kotiympäristöstä.

Halusimme kokeilla, kuinka simulaatiota menetelmänä voisi hyödyntää ja soveltaa kaupunkimuotoiluun. Simulaation kautta on mahdollista saada laadullista tietoa ja huomata asioita, joita ei ehkä muuten tulisi huomatuksi.

Inspiroidimme kampuksen muunneltavista simulaatiotiloista, mutta päädyimme tuomaan simulaatiomme tilojen ulkopuolelle, ihmisten kulkureittien varrelle kampuksen aulatiloihin, sillä halusimme tehdä tekemisestä näkyvää ja madaltaa osallistumisen kynnystä.

Millainen on unelmiesi kaupunginosa?

Tule rakentamaan oma visiosi - kivaa ja helppoa!
Viemme ajatuksiasi eteenpäin Lahden kaupungille.

Löydät meidät:

torstaina 7.11 klo 10-14
Lamkooman tuntumasta

perjantaina 8.11 klo 10-13
Ravintolamaailman näyttelytilan vierestä

Tervetuloa käväisemään!

Terveisin: palvelumuotoilun 2. vuoden opiskelijat

SIMULAATIO

Simulaation toteutus

Toteutimme simulaation Unelmien kaupunginosa -pahvimalleilla. Päädyimme rakentamaan pahvista Niemen aluetta mukailevan, mutta todellisuudesta hieman poikkeavan, käveltävän kokoisen kartan. Kaupunginosan suunnittelua varten luotiin pahvielementtejä, joilla havainnollistettiin palveluita ja asumisen sijaintia. Muita elementtejä olivat vesi, puistoalueet, tiet, polut, penkit sekä palat, joista sai tarvittaessa luotua lisäosia tekijän mielikuvituksen mukaan. Yhdistimme siis työskentelyssämme ajatusta simulaatiosta ja ketterästä kokeilemisestä.

Simulaatio toteutettiin kahtena päivänä opiskelijoille pop-up-tyyliin M19-kampuksella. Osallistua sai yksin tai ryhmässä. Aikaa oli 15 minuuttia luoda unelmien kaupunginosa karttapohjalle annetuista elementeistä. Opiskelijat eläytyivät ideoidessaan tulevaisuutta. Fasilitaattori avusti ja haastatteli kaupunkialueen rakentajia. Dokumentoimme tilanteen kirjaamalla, valokuvaamalla ja timelapse-videolla. Simulaatioon osallistui 20 opiskelijaa, lisäksi kaupunkiuelmia kerättiin haastattelemalla noin 40 henkilöä.

Simulaatioon sai osallistua yksin tai ryhmässä, ja saimme tuloksiksi hyvin erilaisia alueita ja rakennelmia. Jokainen osallistuja tai ryhmä aloitti ns "puhtaalta pöydältä" eli alustalta, jossa oli valmiina iso musta rakennus kuvaamassa joko koulua tai työpaikkaa. Lisäksi alueella oli valmiina teitä, ranta ja pieni viheralue. Kaiken muun osallistujat saivat rakentaa mielensä mukaan. Liikkeelle lähdettiin siis ajatuksesta, että joko oma opiskelu- tai työpaikka sijaitsisi tällä alueella.

Viheralueet ja reitit nousivat monella osallistujalla tärkeiksi elementeiksi. Moni osallistuja laitto myös rantaan asumista, mutta monessa keskustelussa kävi ilmi, että ranta-asuminen koetaan kalliiksi, ja siksi olevan esimerkiksi opiskelijan ulottumattomissa. Kaupunginosa rakennettiin sekä rennolla, että hyvin järjestelmällisellä otteella. Simulaation avulla huomasimmekin, kuinka erilaisia näkemyksiä kaupungista ihmisillä on.

Pop-up simulaatioomme osallistui opiskelijoita monipuolisesti eri aloilta, ja mukaan saatiin myös vaihto-oppilaan näkökulmaa. Havaitsimme, että osa osallistujista lähti tekemään hyvin realistista kaupunkikuvaa ja unelmointi saattoi jäädä taka-alalle ainakin aluksi. Uuden asian kanssa vaatisikin kenties kaksi simulaatiokertaa, että pääsisi rakentamaan ensin realistisen kaupungin, ja toisella kerralla ideointikin voisi olla entistä vapautuneempaa. Oli mielenkiintoista huomata esimerkiksi, että moni koki itse asuvansa kerrostalossa, koska se miellettiin edulliseksi. Olisiko unelmien opiskelija-asuminen kuitenkin jotain muutakin, kuin kerrostaloasumista, jos se olisi taloudellisesti mahdollista?

Ennen kaikkea simulaatio työskentelytapana herätti mielenkiintoista ja hedelmällistä keskustelua. Koimme, että konkreettinen tekeminen ja asioiden kolmiulotteinen näkeminen ja kokeminen, vaikkakin hieman sovelletussa mittakaavassa, sai aikaan oivalluksia myös osallistujissa. Tärkeässä roolissa oli siis osallistujien juttuttaminen ja heidän perustelunsa valinnoilleen.

Simulaation avulla voi kerätä laadullista tietoa. Jos aikaa olisi ollut enemmän, olisi simulation hyödyntämistä menetelmänä voinut jatkaa, ja viedä eteenpäin esimerkiksi simulaatiotiloissa. Tällä aikataululla saimme mielestämme simulaation avulla laadukasta tietoa, ja hyviä oivalluksia hyödynnettäväksi Niemen visiointityössä. Pääsimme raapaisemaan pintaa siitä, miten simulaatiota voisi hyödyntää kaupunkimuotoilussa. Todella mielenkiintoista olisi ollut päästä simuloimaan myös vaikkapa kohtaamisia erilaisissa kaupunkitiloissa.

SIMULAATIO

Simulaation yhteydessä keräsimme kaupunkiunelmia ohikulkijoilta, joilla ei ollut aikaa osallistua 15 minuutin mittaiseen simulaatioon. Yhteensä saimme kerättyä noin 40 unelmaa.

Unelmia kerättiin 1-3 hengen ryhmiltä keskustelemalla ja kirjoittamalla niitä "unelmapilviin". Osallistujat olivat 1.-3. vuoden LAMKin opiskelijoita sosiaali- ja terveystieteiden alalta, sisustusarkkitehtuurin alalta, konetekniikan alalta ja liiketalouden alalta. Unelmia kertoneista 65% oli miehiä.

Kaupunkiunelmissa esiin nousi:

Luonnon läsnäolo oli tärkeää. Puistoista toivottiin luonnonmukaisia. Luonnon ja asumisen tuominen lähemmäksi toisiaan (maisemat, pihat, puurakentaminen). Kierrätys ja ekologisuus osaksi alueen identiteettiä.

Kaivattiin tunnelmallisia katuja. Mielenkiintoa herättäviä rakennelmia ja tunnelmallisia oleskelualueita.

Palveluiden saavutettavuus, etenkin ruokakauppa kävelyetäisyydellä. Vapaa-ajan viettoon varten palveluita (opiskelija elämän aikatauluun sopivasti). Yhteisöllisiä palveluratkaisuja ja mahdollisuuksia.

Kevyen liikenteen reittien toimivuus ja tunnelmallisuus (mm. maisemat). Julkisen liikenteen tärkeys ja toiminta. Autoja ei kaivattu näköpiiriin.

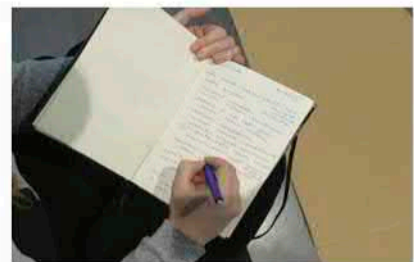
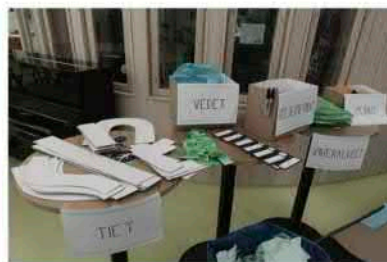
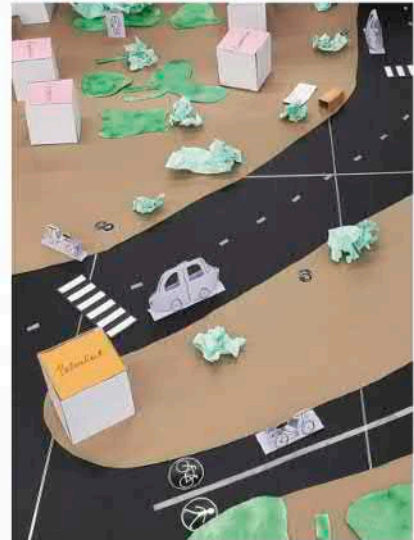
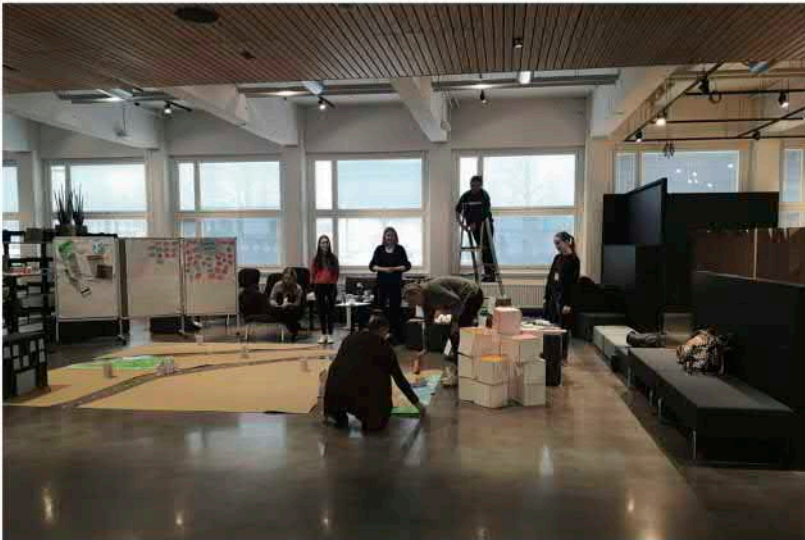
Liikuntapaikat ja urheilua tukevat ratkaisut tärkeitä (mm. pururadat ja puistot).

Kaivattiin kohtaamisia ja kosketusta, sekä yhteisöllisyyttä.

Toivottiin rauhaa.

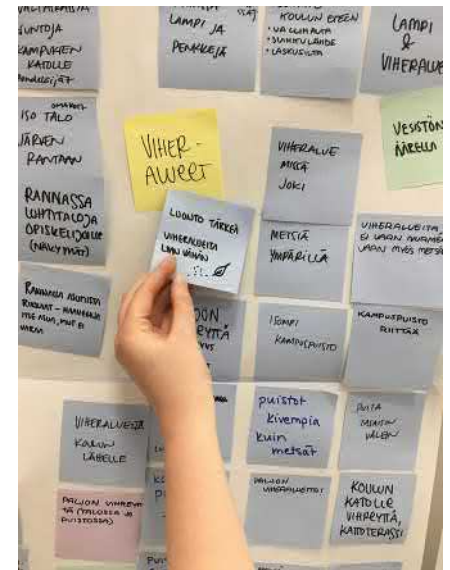
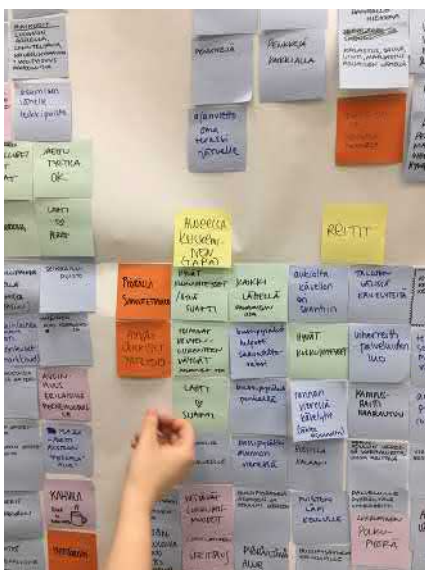
SIMULAATIO

Kuvakollaasi simulaatioprosessista

TIEDON KOONTI

Osallistamalla saadun tiedon kokoaminen yhteen ja kiteytys visiotyötä varten.

Kyselyllä, työpajalla ja simulaatiolla saimme osallistettua yhteensä noin 70 ihmistä. Lisäksi saimme kerättyä noin 40 kaupunkiunelmaa simulaation yhteydessä. Kokosimme kaiken keräämämme käyttäjätiedon yhteen palvelumuotoilusta tutulla affinity diagrammilla eli yhtäläisyyskaaviolla. Kaaviossa tiedot koostetaan yhteen, havainnot ja huomiot kirjoitetaan post-it lapuille, yksi asia lappua kohden. Lapuista etsitään yhtäläisyyksiä ja koostetaan kokonaisuuksia, joille luodaan kokoavat otsikot.

Yhtäläisyyskaavion avulla saimme jäsennellyä otsikotkatasolla, mitä asioita opiskelijat pitävät viihtyisässä kaupunginosassa tärkeänä. Peilalsimme yhtäläisyyksiä omiin havaintoihimme kenttäkävelyiltä, alkumateriaaleista ja suuresta määrästä ideoita, joita työrupeaman aikana oli mieleimme nousnut.

Nämä yhdistäen koostimme kuusi teemaa siitä, mitä visiossamme ja havainnekuvissamme tulisi ainakin käsitellä: puisto, viheralueet ja liikkuminen alueella, valo, matalan kynnyksen yrittäminen, asuminen sekä yhteisö. Näiden teemojen pohjalta lähdimme luomaan kokonaisvisiotamme Niemen alueesta.

TIEDON KOONTI

Moodboard käyttäjätiedon keräämisen jälkeen. Tärkeimmät teemat visiotyön rakentamiseen ovat valo ja turvallisuus, kestävä liikkuminen, etäisyydet ja alueen identiteetti, yhteisöllisyys ja kulttuuri sekä luonto ja luonnolliset reitit.

VISIOTYÖ

– Valovoimainen viherkeidas 2030-luvulla

NIEMEN PORTTI toivottaa tulijan tervetulleeksi alueelle, jossa teollisuus ja luonto yhdistyvät kokonaisuudeksi. Muotoilu, kulttuuri ja taide ovat vahvasti läsnä Niemessä ja houkuttelevat tutustumaan alueeseen, täällä voit yllätyä!

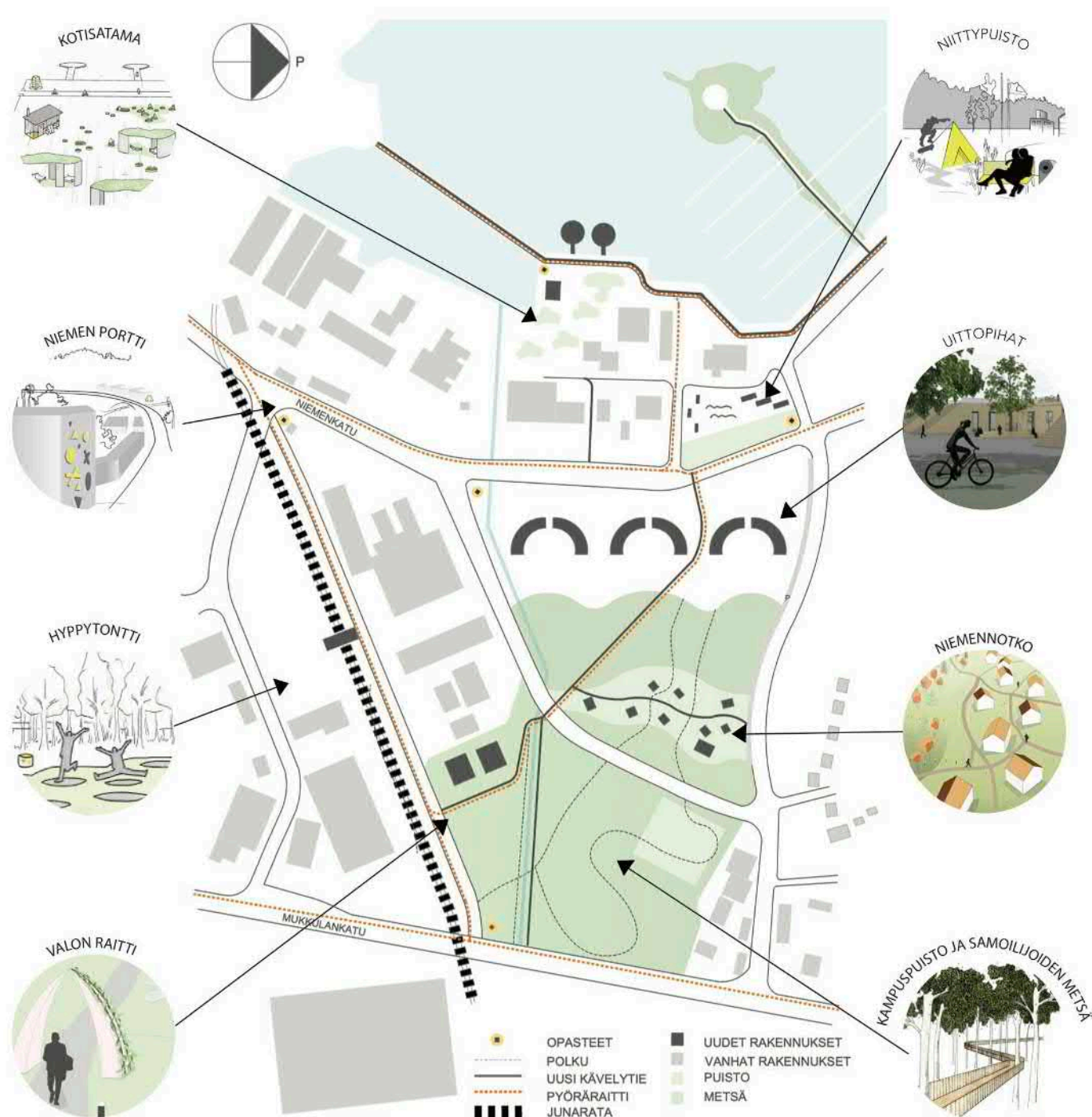
Vielä käyttöön valjastamattomat alueet otetaan aktiiviseen kaupunkikäyttöön ketterien kokeilujen avulla. HYPPYTONTTI toimii väliaikaisratkaisuna vielä käyttämättömille, tarjolla oleville tonteille. Kokeilukulttuuri näkyy vahvana Niemen alueella, jossa annetaan taiteen näkyä ja kuulua, sekä kulkea mukana pysyvänä tai alati muuttavana elementtinä. UITTOPIHAT tarjoavat alustan vastavalmistuneille ja uusille yrittäjille toimia ja toteuttaa itseään. Tämän kaltainen yrittämisen ja luovuuden kehto kutsuu kävijöitä myös Lahden alueen ulkopuolelta.

Niemessä on runsaasti erilaisia, helposti saavutettavia kulkureittejä. Reittien varrella on katseltavaa ja kosketeltavaa. Puut, erilaiset rakennukset, kapeana virtaava Joutjoki ja ympäristöön tuotu muotoilu heräävät illalla uudella tavalla eloon taidokkaan valaistuksen ansiosta. Valo on paitsi osa Niemen identiteettiä, myös turvallisuuden tunnetta lisäävä tekijä. VALON RAITTI ohjaa kulkijaa löytämään Niemen parhaat palat myös syyspimeällä.

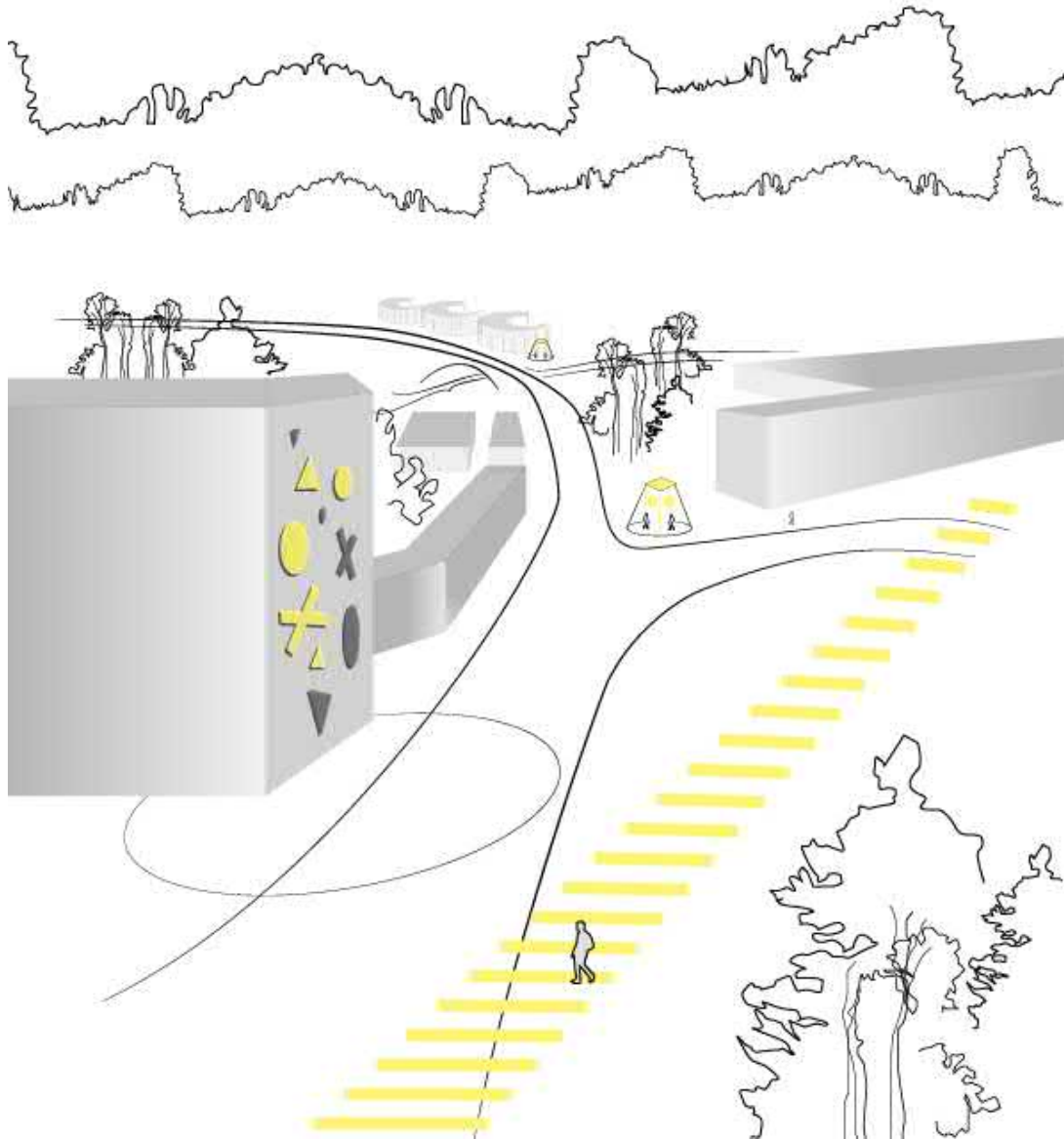
Mielenkiintoiset ja monipuoliset reitit vahvistavat tunnetta lyhyistä välimatkoista alueella ja kannustavat kestävään liikkumiseen. Opastetornit kertovat, kauanko matka kestää esimerkiksi kävellessä kampukselta KOTISATAMAAN. Pyöräilijöille on omat nopeat baanansa, kävelijä voi valita halutessaan pidemmänkin maisemapolun. Alueen läpi on helppo kulkea ja halutessaan viivähtää.

Yhteisö ja seurallisuus paistavat arjen puuhissa, kuten NIITTYPUISTOSSA ja Uittopihoilla. NIEMENNOTKOSSA voit asua pientalossa vuokralla, ikkunoista on maisematakuu. Naapureinasi on kourallinen ihmisiä, joihin sinun on helppo tutustua. Tänne ovat tervetulleita kaikki muutkin kuin alueen asukkaat. Ihmiset näkyvät Niemessä, alue on avointa ja läpikulku ei ole kielletty, koska asuintalojen pihat ovat puolijulkista tilaa. Oma rauhaa voi löytää KAMPUSPUISTOSTA tai SAMOILIJOIDEN METSÄSTÄ.

NIEMEN KARTTA

NIEMEN PORTTI

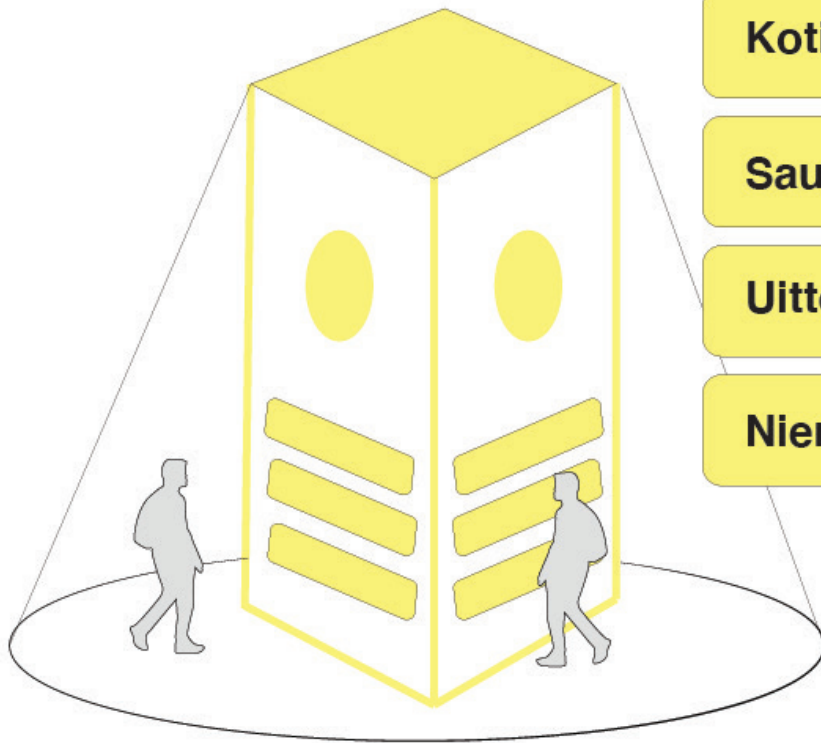
Niemen alueen virallinen aloituspiste sijoittuu sen historialliseen sydämeen, teollisuuden ääreen. Polttimon torni on vaikuttava elementti muuten niin vehreässä ja metsäisessä Niemessä. Tämän vuoksi sitä tulisi hyödyntää alueen identiteetin oleellisena osana.

Tässä polttimon risteyksessä yhdistyvät Niemen alueen monet eri toiminnot; Niemenkatu jatkuu kohti satamaa ja Mukkulaa, kampusraitti vie kohti uutta Mukkulankampusta ja Aniankatu johtaa asuinalueille aina Mukkulankadulle asti. Niemi toisin sanoen nivoutuu yhteen tällä kohdilla, joten on luontevaa kutsua tätä risteämää Niemen portiksi.

Tämä keskeinen alue on myös se, joka toivottaa alueelle tulijan tervetulleeksi. Reitteihin tulisikin kiinnittää tässä kohtaa erityistä huomiota, varsinkin pyörällä ja kävellen saavuttaessa. Niemenkadun virallisen pyöräreitin tulisi liittyä kampusraittiin jouhevasti.

Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden toivottaminen tervetulleeksi alueelle tapahtuu ohjaavan ja katkeamattoman reitin avulla, joka tarkoittaa sitä, että Niemenkadulta tapahtuu sujuva sekä turvallinen siirtyminen kampusraitin jalankulku- ja pyöräreiteille. Niemen portin risteyksessä junaliikenne ja -raiteet luovat liukastumisriskiä ja näiden ylittäminen tulisikin olla riskitöntä.

OPASTE

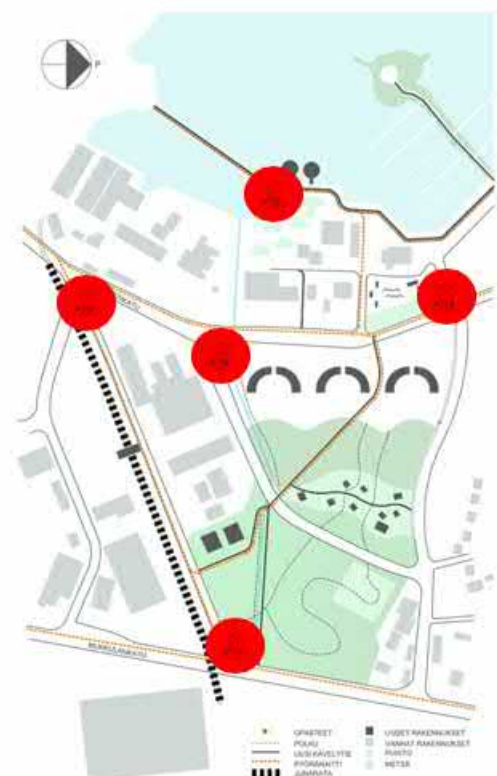
Kotisatama 5 min.

Sauna 10 min.

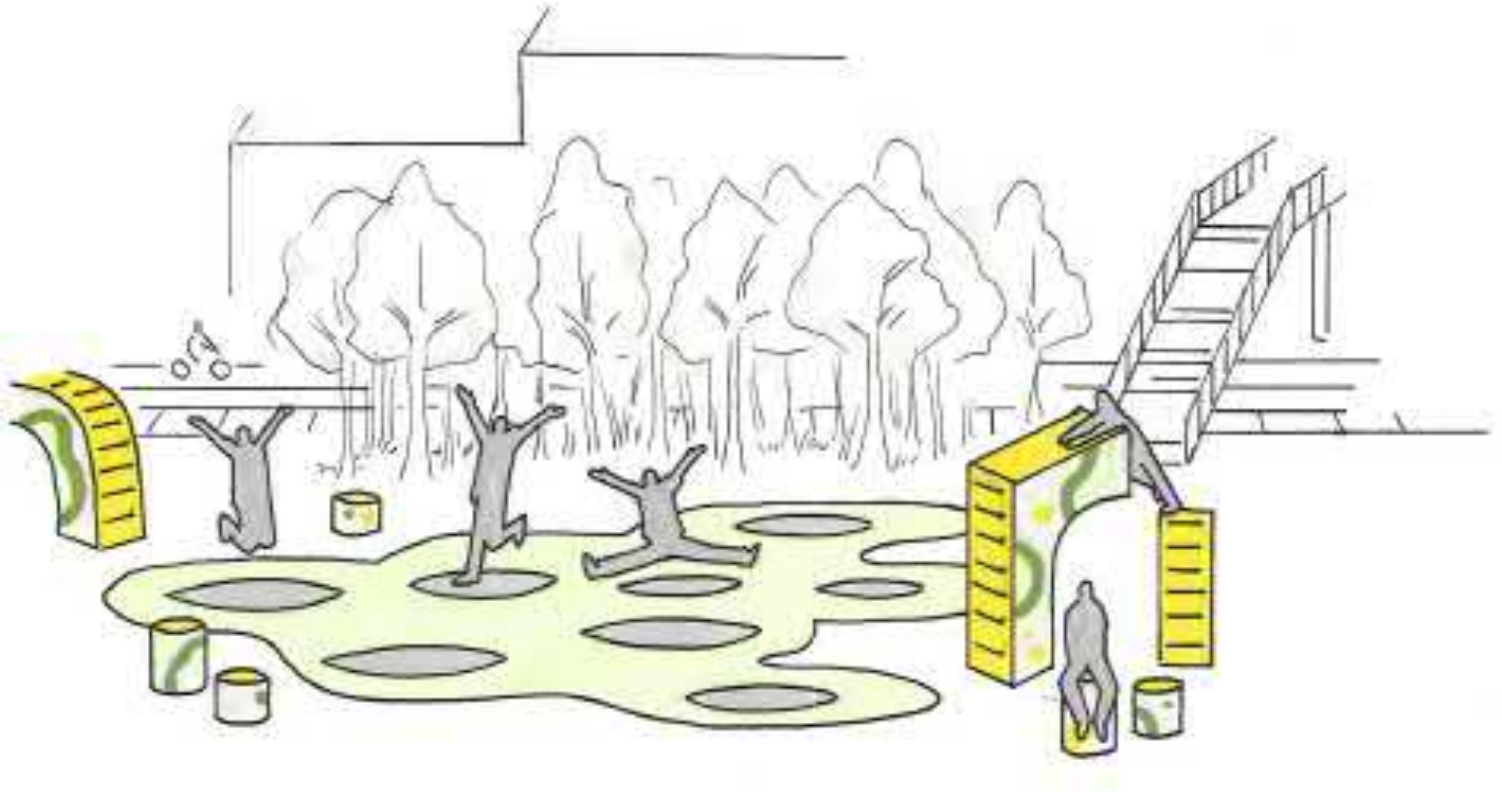
Uittopiha 5 min.

Niemen kampus 2 min.

Selkeästi ohjaavien reittien lisäksi tarpeellisia ovat aluetta hahmottavat opasteet, joiden muotokieli tulee Polttimon tornista. Nämä alueen pääkohteisiin sijoitetut opastetornit sitovat Niemen aluetta kokonaisuudeksi, ja toimivat jalankulkijaa sekä pyöräilijää palvelevien ilmoittavien etäisyydet minuutteja arvioimalla kilometrien sijaan. Opastetornit ovat valaistuja, ja näin johdattavat kulkijaa myös pimeällä majakan tapaan.

HYPPYTONTTI

Hyppytontti sijoittuu aivan Niemen portin kupeeseen. Tällä hetkellä alueella on hieman puustoa ja hiekkakenttää. Pidimme hiekkakenttää hyvänä paikkana rakentaa jotakin. Se on melko lähellä kumpaakin kampusrakennusta ja aivan keskeisellä kohdalla Niemessä. Toisaalta alue ei ole kaikista helpoin saavuttaa esimerkiksi kampukselta tullessa, koska se jää raiteiden taakse. Tämän vuoksi kuvassa junaraiteen yli kulkee kävelysilta, joka mahdollistaa helpon ja vaivattoman kulun alueelle.

Visiossamme alueelle tulee trampoliineja ja erilaisia kiivettäviä ja leikkisiä kappaleita ilman leikkikenttämäistä tunnelmaa. Tarkoituksena on luoda erilainen ja esteettinen ulkoliikuntapaikka, jota myös aikuiset voivat hyödyntää. Kiipeiltävät kappaleet ja trampoliinialusta ovat muodoltaan mielenkiintoisia, ja niihin on yhdistetty esimerkiksi maalauksia ja taidetta.

Muotoilu ja taide tekevät liikuntapaikasta ilmeeltään esteettisen ja kutsuvan. Hyppytontti tukee alueen identiteettiä ja luo miellyttävää ympäristöä kulkureittien läheisyyteen.

Ulkoliikuntapaikka voi myös olla väliaikaisratkaisu hiekkatontille, johon tulevaisuudessa rakentuu toimitilaa. Jos alueelle kulkee silta, voi se tehdä tontista tulevaisuutta ajatellen houkuttelevamman.

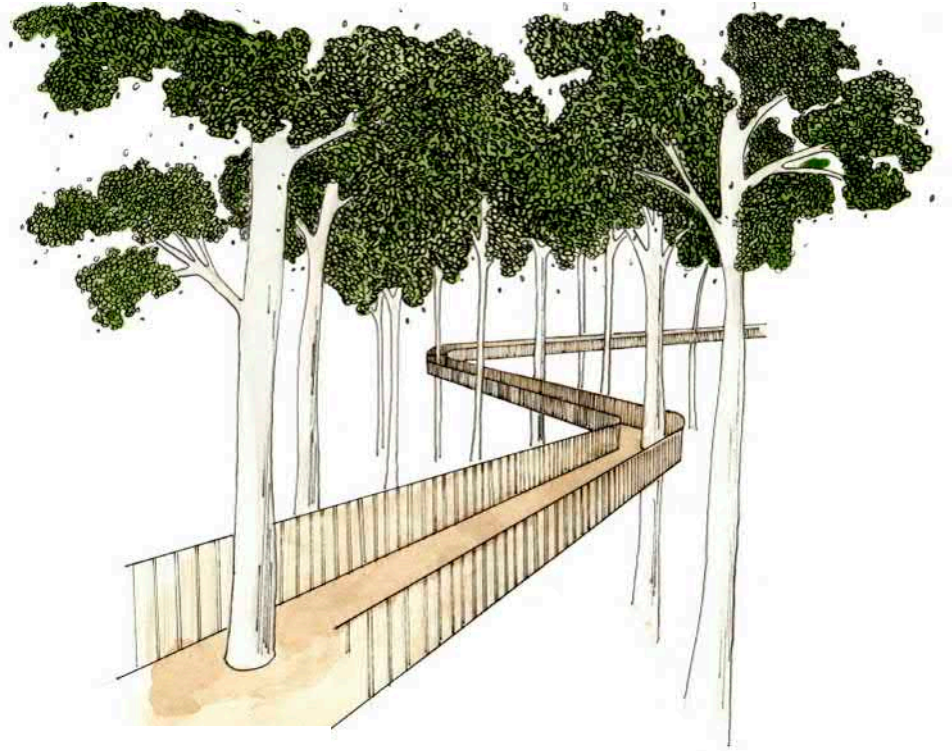
KAMPUSPUISTO JA SAMOILIJOIDEN METSÄ

Luonnonmukainen haapametsä ja lehtipuiden täyttämä puisto on Niemen vehreä virkistysalue, jossa Kampuspuisto ja Samoilijoiden metsä sulautuvat luontevasti yhteen. Tällä alueella reitistö kulkee kahdessa tasossa. Samoilijoiden metsässä polveilevat luonnonmukaiset maastopolut ristiin rastiin läpi koko alueen. Uutta kokemuksellisuutta kaupunkiympäristöön tuo korkeuksiin kohoava siltamainen, puinen kävelypolku, Latvareitti, joka luo uutta näkökulmaa metsässä samoilulle. Latvareitin ideana on toimia esteettömänä reittinä, jotta kaikki pääsisivät nauttimaan metsässä kuljeskelusta. Latvareitti soljuu sulavasti Kampuspuiston halki, Joutjoen yli Samoilijoiden metsään, toimien yhdistävänä elementtinä puiston ja metsän välillä.

Alueen tarkoituksena on houkutella ihmisiä luonnon ääreen jokapäiväisessä arjessa ja saada heidät viettämään aikaa yhdessä. Kampuspuisto ja Samoilijoiden metsä kutsuvat oleilemaan ja hengähtämään. Siellä voi istahtaa penkeille tai napostella piknik-herkkuja kumpuilevilla nurmikoilla, hölkkäillä lenkipoluilla ja nauttia luonnosta. Puiston amfiteatteria muistuttavalle oleskelu- ja istuskelualueelle voi tulla grillaamaan, tai vaihtelun vuoksi osallistua luennolle virkistävässä ulkoilmassa.

KAMPUSPUISTO JA SAMOILIJOIDEN METSÄ

Tämän viheralueen yhtenäinen ilme koostuu luonnonmukaisista puurakenteista, jotka sulautuvat luontoon ja istuvat ympäristöön huomaamattomina. Kaarevat sekä orgaaniset muodot toistuvat ympäri Niemen aluetta ja näkyvät Kampuspuistossa sekä Samoiligoiden metsässä muun muassa Latvareitissä, puistonpenkeissä ja amfiteatterissa.

Tavoitteena on myös mahdollistaa opiskelijoiden pääsy ulos raittiiseen ilmaan pitkien koulupäivien lomassa ja luoda uusia mahdollisuuksia sekä vaihtelua opiskeluun. Jo lyhytkin aika luonnossa tekee ihmiselle hyvää, minkä takia luonnon läsnäoloon tulisi panostaa. Kampuspuisto ja Samoiligoiden metsä tukevat vahvasti ihmisten terveyttä sekä hyvinvointia kannustamalla heitä liikkumaan, viihtymään ja viipymään ulkona vehreässä ympäristössä. Lahti on valittu Euroopan ympäristöpääkaupungiksi 2021, jota tämä kokonaisuus tukee luonnonmukaisuudellaan ja ympäristöarvoillaan.

NIEMENNOTKO

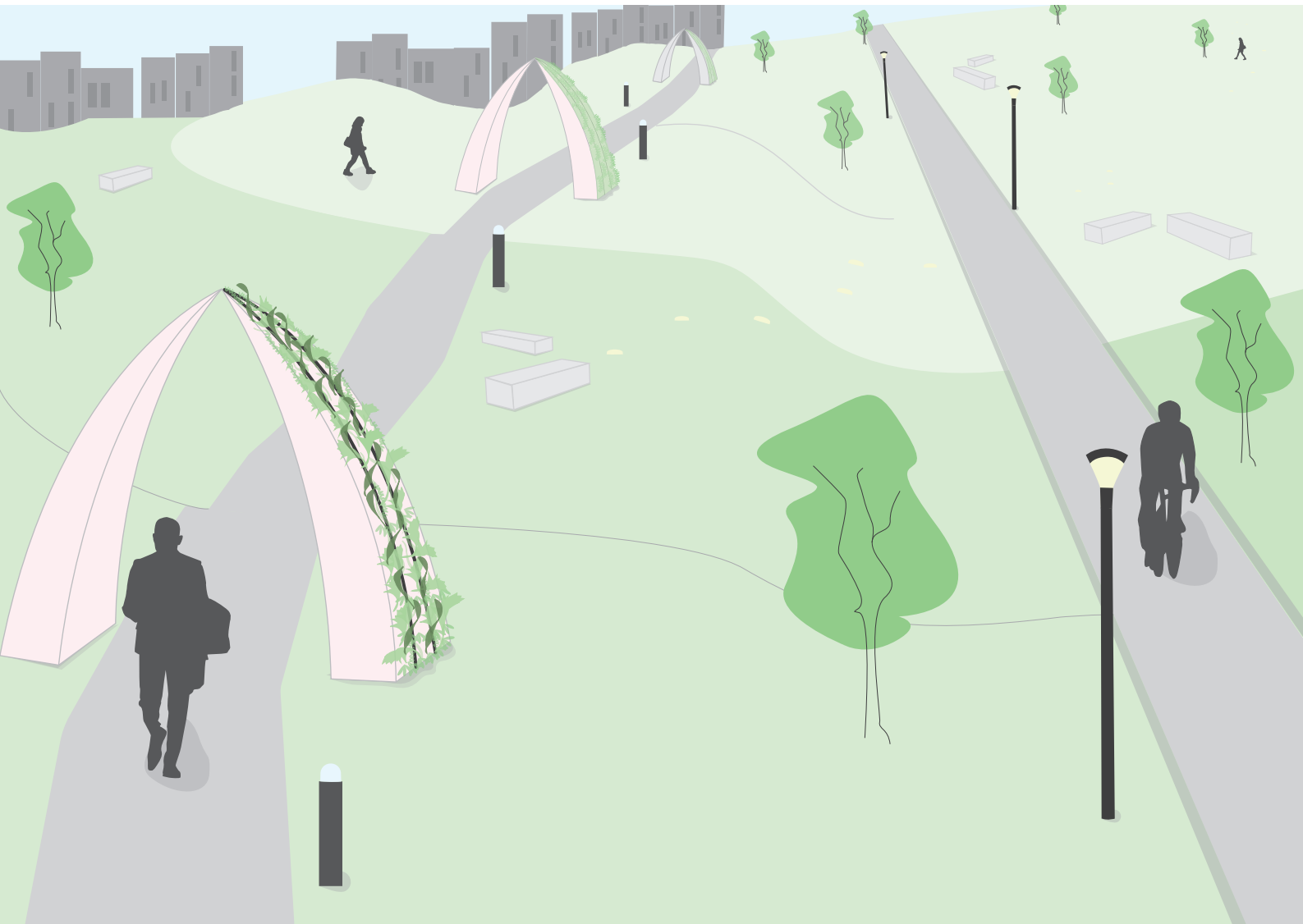
Niemennotkossa voit asua keskeisellä paikalla mutta luonnon ympäröimänä. Asuinaluetta ympäröi kapeat metsäiset kaistaleet ja hieman kumpuileva maasto, jonka ansiosta ympäristön melu vaimenee asuinalueelle tultaessa. Aivan Niemennotkon läheisyydessä on kuitenkin toimivat kulkuyhteydet, muun muassa bussipysäkki ja pyörätiet kohti keskustaa. Palvelut, kuten lähikauppa, ovat helposti ja nopeasti saavutettavissa kävelen.

Niemennotkon talotyyppi yhdistää alueella jo olemassa olevaa ja parhaillaan rakentuvaa talokantaa: opiskelijoille on rakentumassa kerrostaloasumista, ja Haapakujalla on omakotitaloalue. Niemennotkon talot ovat pienikokoisia, omakotitalomaisia 2-8 asunnon kokonaisuuksia, jotka mahdollistavat perinteisestä opiskelija-asumisesta poikkeavan asumismuodon. Naapureihin on halutessaan helppo tutustua alueen poikki kulkiessa. Talot ovat tyyliiltään skandinaavisia ja niissä on viherkatot tai tanskalaistyyliset heinäkatot. Alueella kasvaa hedelmäpuita ja marjapensaita, joita niin asukkaat kuin ohikulkijatkin voivat hyödyntää.

Talojen rytmi on leikkisä ja perinteisestä kaavasta poikkeava: jokaisesta asunnosta on viihtyisät näkymät ympäröivään puistoon ja metsikköön, ei naapuritalon seinään. Asuinalue on puolijulkista, puistomaista tilaa ilman yksityisiä piha-alueita. Alueella risteilee useita ihmisten luonnollisia kulkureittejä mukailevia kävelypolkuja. Täällä läpikulku ei ole kielletty. Autojen parkkipaikka on asuinalueen laidalla, ja asukkailla on mahdollisuus yhteiskäyttöiseen autoon.

Alue on hyvin valaistu, myös metsäisiltä osiltaan turvallisuuden lisäämiseksi. Valot on aseteltu polkumaisesti risteilemään alueella ja johdattamaan kulkijaa hämärässä.

VALON RAITTI

Niemessä autottomuuteen kannustetaan kiinnittämällä huomiota kävelyyn ja pyörällä liikkumiseen. Näille molemmille kulkumuodoille tulee olla omat reittinsä, sillä ne poikkeavat toisistaan huomattavasti. Pyöräillessä arvostetaan suoraa tietä, jossa liikkuminen on nopeaa. Kävelijä puolestaan arvostaa kiinnostavaa reittiä, jossa on katseltavaa. Tärkeimpänä asiana haluamme painottaa tunnetta Niemen alueen pienuudesta, joka ilmenee lyhyinä matkoina, käveltävyytenä sekä pyöräiltävyytenä. Jan Gehlin mukaan reiteille on hyvä tuoda elementtejä, jotka tekevät kulkemisesta miellyttävää ja ruokkivat ihmisen tarvetta esteettisiin näköaloihin.

Erlaisia esteettisiä näköaloja voisi tarjota muun muassa valon muodossa. Valo luo turvaa ja valaisemisen erilaisilla vaihtoehdoilla saadaan vaihtelevuutta kulkureittien varrelle. Pyöräilijälle oleellista on korkealta tuleva yleisvalo, jolloin pylväsvalaisin toimii hyvänä valon tuojana. Kävelijälle puolestaan ihmisen tasossa oleva pilarivalaisin luo turvallisuuden tunnetta. Maaston tasoon upotetut valaisimet rohkaisevat kulkijaa poikkeamaan rakennetuilta reiteiltä luonnollisille reiteille ja samalla saataisiin kulkija viipyilemään alueella.

VALON RAITTI PIMEÄLLÄ

Haluamme, että tulevaisuuden Niemessä viihdytään ja sitä käytetään. Alueella viipyilyä edesauttaa kaunis kaupunkiympäristö, joka on oleiluun kutsuva ja joka koetaan viihtyisänä. Muotoilulla saadaan tällaisia ratkaisuja aikaan, muun muassa miellyttävät ja oikein sijoitetut istuimet luovat arvoa alueelle.

Visiossamme Valon raitilla sijaitsevat valaistut viherkaaret palvelevat alueen käyttäjiä niin esteettisessä kuin käytännöllisessä mielessä. Kaari on läpikuljettava, ja sen sisäpuoli toimii valaisevana elementtinä, ulkopuolen ollessa vehreyden peitossa (köynnökset, sammal). Kaaren muotoilussa on otettu huomioon kokonaisuus, joka toimii myös talvella, jolloin kasvit eivät viherrä.

Erilaiset suunnitteluratkaisut ovat tärkeitä juuri Suomen pimeiden vuodenaikojen vuoksi. Vetovoima ulkoiluun vähenee pimeällä, ja juuri siksi valo on merkittävä elementti alueen ympärivuotisen käytön kannalta. Tarkoituksena onkin luoda Niemestä kutsuva valon, muotoilun sekä taiteen avulla. Tästä esimerkkinä visiossamme on monipuolinen ja monia käyttötarkoituksia palveleva valotaide, joka luo turvallisuuden tunnetta sekä ilahduttaa kulkijaa. Se myös luo uusia mahdollisuuksia myös pimeämmän ajankohdan ulkoiluun niin talvella kuin syksyllä. Niemen tulisi olla alue, jonka upeita viherreittejä tulaisiin katsomaan kauempaakin.

UITTOPIIHAT

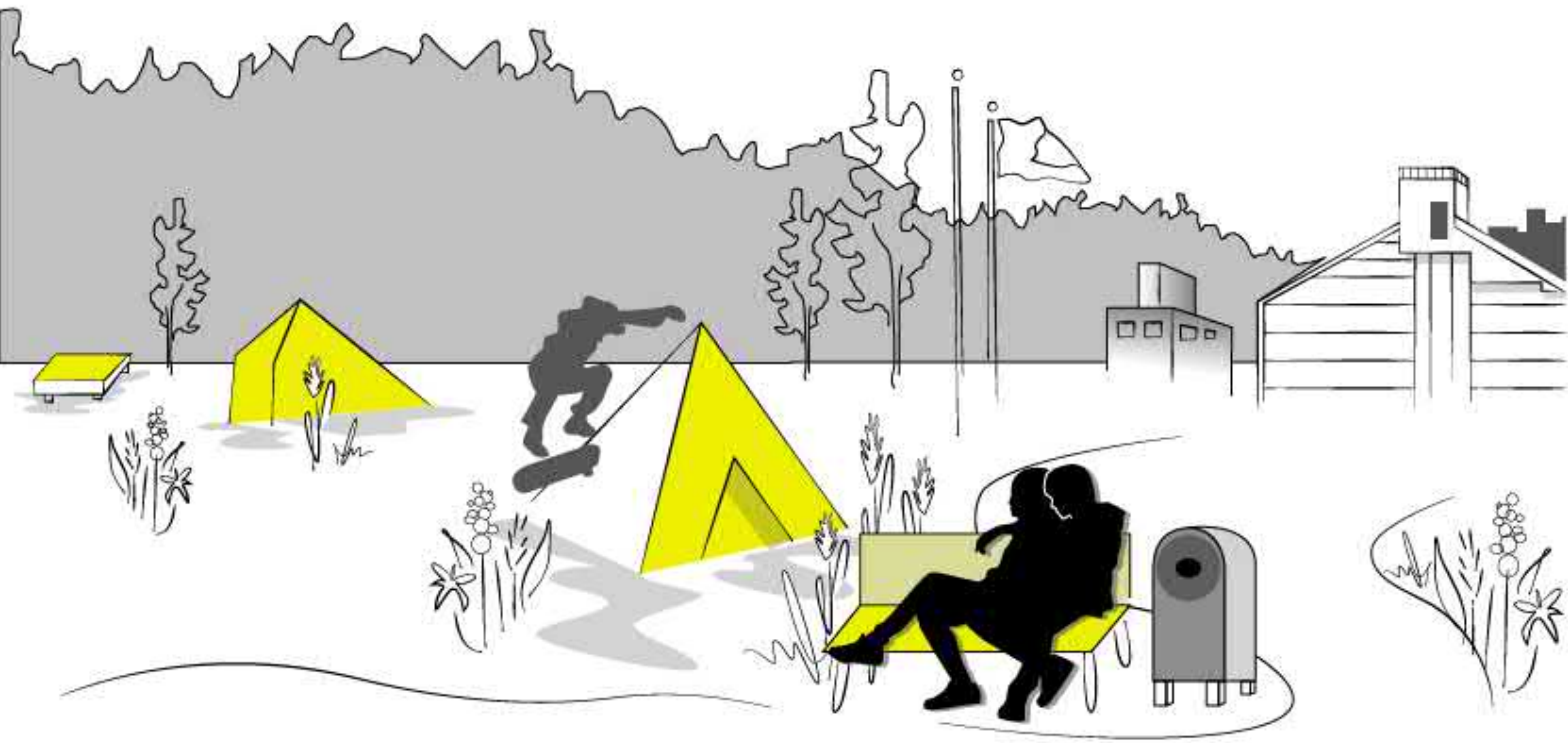
Uittopiihat rakentuivat työpöhinä-driverin pohjaten. Uittopiihat muodostuvat aukioista, joita ympäröivät kaarimaiset rakennukset. Alue on tehty pieneen kokoon, ihmisen mittakaavaa noudattaen. Rakennusten syleilyssä aukiot eivät ole suuria, vaan juuri sopivia verkostoitumiseen ja kohtaamiseen kaupunkiympäristössä. Tämä on yksi konkreettinen ratkaisu kohtaamisen tarpeelle, joka nousi esiin käyttäjätutkimuksessa. Arkkitehtuuri on rohkeaa ja koko tila käytetään hyödyksi, katollakin saa viihtyä.

Sisätiloissa on työtiloja, joita vastavalmistuneet ja uudet yrittäjät voivat vuokrata. Tämä on vastaus tilanteeseen, johon opiskelijat mahdollisesti joutuvat valmistumisen ja työllistymisen välillä. Työtilat ovat monimuotoisia, jotka mahdollistavat mm. taiteen, pajaritöskentelyn kuin toimistotyönkin. Käyttäjätutkimuksesta haluttiin palveluita, jotka toimivat myös alustana kohtaamiselle. Usein mainittuja paikkoja olivat kahvilat, ravintolat ja pub.

Palveluista tärkein ja kaivatuin oli ehdottomasti ruokakauppa ja tarve kaupalle nousi esiin erityisesti simulaation ja kaupunkiunelmien keräämisen yhteydessä. Kaupan toivottiin sijaitsevan lähellä kampusta. Visiossamme Niemen alueella on lähikauppa, mutta se ei sijaitse kampuksen sisällä, vaan palvelee opiskelijoiden ja henkilökunnan lisäksi kaikkia alueen asukkaita ja aluetta käyttäviä ihmisiä. Uittopiihat mahdollistavat tiloissaan myös ketterän kokeilemisen, kevytyrittäjyyden sekä pop-up-tyyppisen yrittämisen. Alueella tarvitaan luonnollisesti myös kiinteitä, pidempiaikaisia palveluiden tarjoajia.

Taide on osa alueen identiteettiä myös Uittopihoilla, ja sitä ylläpidetään ja siihen rohkaistaan tarjoamalla sille tiloja. Se on pysyvää toimintaa Uittopihoilla, mutta muutos taiteen toteuttamisessa ja muodoissa on ikuista täällä. Taide elä Uittopihoilla ajan mukaan, ja tämä tila tulee tarjoamaan tapahtumia ja festareita taiteeseen liittyen.

NIITTYPUISTO

Kannustus aktiivisuuteen ja liikkeeseen tulee Niemessä esiin mielenkiintoisten julkisten taideteosten kautta. Esteettiset ja leikkisät objektit sataman tuntumassa, Niittypuistossa, saavat ohikulkijat pysähtymään, ihmettelemään ja tarttumaan kaupunkiympäristöön aktiivisen tekemisen kautta, oli se sitten kiipeilyä, skeittausta tai muuta leikinomaista toimintaa ikään katsomatta. Niemi on täynnä taidetta, jota voi katselun sijaan koskettaa, kokea ja kiivetä. Aktiivisen tekemisen lisäksi puisto mahdollistaa myös ajanvieton, istuskelun ja sataman palveluista nauttimisen.

Leikin varjolla puisto avautuu kaikille sosiaalisesti tilaksi ja kanssakäynti julkisella alueella tulee tätä myöten helpommaksi. Ihmisen pysähtyminen ja läsnäolo tekevät kohtaamisista mahdollisempia, tätä varten on olemassa Niittypuisto. Niittypuiston leppoisassa tunnelmassa, luonnollisessa tilassa olevien niittykukkien keskellä elämä näyttää harmittoman puolensa, jota voi tulla aistimaan Niemen Niittypuistoon ympäri vuoden.

KOTISATAMA

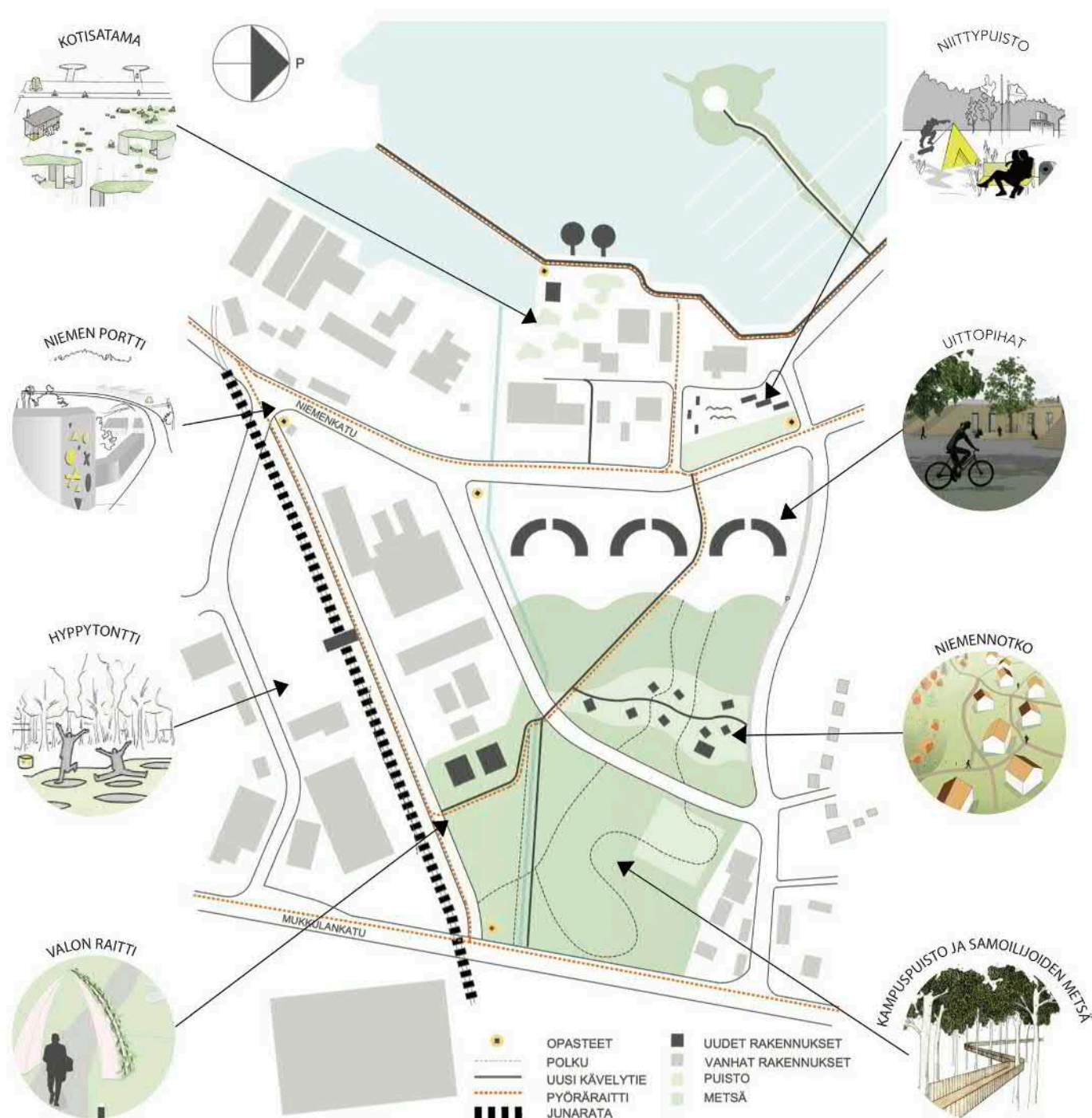
Kotisataman alue sijoittuu Niemen satama-alueen tällä hetkellä tyhjälle hiekkakentälle, jonka viereen Joutjoki laskee. Alueen tarkoitus on palvella kaupunkilaisia julkisena, avarana ulkotilana. Hiekkainen alue olisi ainakin osin laudoitettu terassin tapaan, mikä yhdistää sitä laitureiden laudoitukseen. Katetut nurmialueet ovat suojaisia ja tarjoavat ihmisille reunoja, jonne on luontaista asettautua aukiolla. Alueelle voi jäädä istuskelemaan riippukeinuun tai istahtaa vaikkapa piknikille oman viltin kanssa. Suojaiset reunat ovat tärkeitä, jotta alueelle todella jäätäisiin istumaan ilman tunnetta näytteillä olost.

Rantaraitti kulkee alueen kautta. Kävelijöille ja pyöräilijöille kotisatama tarjoaakin mielenkiintoista ja kaunista katseltavaa. Satamassa miellyttävää ympäristöä luodaan taiteen ja muotoilun avulla, sekä pilkahduksilla vehreyttä. Katokset ovat kauniita orgaanisia muotoja, joiden muotokieli juontaa juurensa Niemen historiasta, 1960-luvun tukkien uitosta.

Löysimme vanhan ilmakuvan, jossa tukit muodostavat pyöreitä muotoja Vesijärven pintaan. Ympyränmuotoisia laitureita Lahdessa onkin jo, joten niiden tuominen Niemeen yhdistäisi aluetta muuhun kaupungin ilmeeseen. Ne ovat hyviä paikkoja ihailta maisemaa tai ottaa kuvia.

Yhteisösaunan ja yhteisten istutus- ja viljelyalaiden tarkoituksena on tukea toiminnallisuutta ja yhteisöllisyyttä Niemessä. Sauna myös tukee sataman ympärivuotista käyttöä. Saunan seinällä on seinämaalaukset, joita Niemen alueella olisi muutenkin useampia. Vehreys pienin pilkahduksin luo kutsuvuutta ja viihtyvyyttä. Vehreyttä tuodaan alueelle viherkatoihin, nurmialueisiin ja istutusaltain. Viherkatoilla on sadeveden keräämisessä merkitystä ja ne myös luovat kaunista ympäristöä.

KOKONAISVISIO KARTALLA

YHTEENVETO

Perustimme visiotyömme keräämällemme käyttäjätiedolle. Visiossamme pyrimme ottamaan kokonaisvaltaisesti huomioon käyttäjätiedosta nousseet tarpeet ja toiveet.

Hyvät kulkuyhteydet ja alueen saavutettavuus pyörällä, kävellen ja julkisilla kulkuneuvoilla nousi esiin niin kyselyssä, simulaatiossa kuin kaupunkiunelmissakin. Helppo liikkuminen paikasta toiseen koettiin tärkeäksi, ja palveluiden halutaan olevan helposti saatavilla. Steinerkoulussa pitämässämme työpajassa huomasimme, että osallistuneet lukiolaiset pitivät kestäviä liikkumismuotoja tulevaisuudessa itsestään selvinä. Niemen tulevaisuudessa laadukkaat ja monipuoliset kevyen liikenteen reitit ovatkin avainasemassa luomassa alueelle saavutettavuuden ja lyhyiden matkojen tuntua ja mahdollisuuksia kestäväan liikkumiseen. Kenties tulevaisuudessa Niemen alueelta löytyy myös pyöräkatu.

Lyhyiden matkojen tunteeseen vaikuttavat myös miellyttävät maisemat, se, että on katseltavaa matkan varrella. Viihtyisyys alueella, etenkin viheralueiden kautta, nousi vahvasti esiin käyttäjätiedosta. Kaupunkiunelmissa toivottiin tunnelmallisia oleskelupaikkoja ja muotoilua ympäristöön. Penkkien ja roskisten riittävä määrä tuli esiin erityisesti simulaation kautta. Steinerkoululla huomasimme tahtoa harrastaa ja liikkua ulkona. Simulaatiossa esiin nousi viheralueiden läpi kulkeminen, asuinympäristön vihreys ja maisemat. Tästä syystä visiossamme on kiinnitetty erityistä huomiota virkistävien viheralueiden, kohtaamispaikkojen ja liikuntamahdollisuuksien runsaaseen määrään ja verkostomaiseen jatkuvuuteen koko Niemen alueella. Visiossamme myös asutaan luonnon keskellä, ja kotiin kuljetaan puistoteitä tai polkuja pitkin.

Turvallisuutta alueella käsiteltiin simulaatiossa muun muassa tien ylittämisiä pohtimalla. Suojateiden ja siltojen merkitys kulkureiteillä oli suuri. Steinerkoulun työpajassa nousi esiin myös pimeät paikat ja turvallisuuden tunne ulkona liikuttaessa esimerkiksi talven pimeällä. Visiossamme turvallisuutta tuodaan alueelle erityisesti valaisun kautta. Valaisu toimii myös tunnelmanluojana ja taide-elementtinä eri puolilla Niemen aluetta.

Kohtaamispaikkojen tarpeeseen ja työelämään siirtymisen helpottamiseen vastaa visiossamme Uittopihojen alue. Työelämään siirtymistä tukee matalan kynnyksen pop-up tyyppiset toimitilat ja toimistotilat, jotka eivät sido omistamaan tilaa. Alueella on nähtävissä myös kulttuuria ja taidetta. Kyselyssä kuvailtiin hyvän työtilan olevan kätevän sijainnin ja edullisuuden lisäksi myös mielenkiintoisessa ympäristössä.

Simulaatiossa, kyselyssä ja työpajassa palvelut olivat osallistujille tärkeitä. Palveluista tärkein ja kaivatuin oli ehdottomasti ruokakauppa. Tarve kaupalle nousi esiin erityisesti simulaation ja kaupunkiunelmien keräämisen yhteydessä. Kaupan toivottiin sijaitsevan lähellä kampusta. Visiossamme Niemen alueella on lähikauppa, mutta se ei sijaitse kampuksen sisällä, vaan palvelee opiskelijoiden ja henkilökunnan lisäksi kaikkia alueen asukkaita ja aluetta käyttäviä ihmisiä.

Mielestämme onnistuistuimme kolmea menetelmää käyttämällä keräämään suuren määrän laadukasta käyttäjätietoa projektimme aikana. Erityisesti simulaation soveltamisen koimme hedelmällisenä, ja näemme siinä paljon potentiaalia myös kaupunkimuotoilun menetelmänä tulevaisuudessa.

Keräämästämme monipuolisesta tiedosta onnistuimme löytämään yhtäläisyyksiä ja pääpointteja, jotka määrittävät luomaamme Niemen kokonaisvisiota. Käyttäjätieto on läsnä jokaisessa visiomme Niemen notkelmassa.

LÄHTEET

Gehl, J. 2010 Ihmisten kaupunki. Viro 2018, Rakennustieto Oy
Putkonen, E. 2018 Koti nimessä. Opinnäytetyö, Lamk, Muotoiluinstituutti, Lahti.

Lahten kaupunkiseudun kilpailukykystrategia, 2016 (viitattu:12.12.2019). Saatavissa:
https://www.lahti.fi/PaatoksentekeSite/strategia-ja-talousSite/Documents/kilpailukykystrategia_A4_sivuittain.pdf#search=demografia

Katsaus Päijät-Hämeen kehitykseen, kevät 2019 (viitattu:12.12.2019). Saatavissa:
http://www.paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2019/05/Maakunnantila_koulutus_kevat2019-1.pdf

Nuorisobarometri. (viitattu:12.12.2019). Saatavissa:
https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2018/03/Nuorisobarometri_2017_WEB.pdf

Nuorisobarometri. (viitattu:12.12.2019). Saatavissa:
https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2018/03/Nuorisobarometri_infogra-fiikka_NETTI.pdf

Nuorisobarometri. (viitattu:12.12.2019). Saatavissa:
https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2017/03/Nuorisobarometri_2016_WEB.pdf

Nuorisobarometri. (viitattu:12.12.2019). Saatavissa:
<https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2017/03/nuorisobarometri2016-fin.pdf>

Tilastokeskus. (viitattu:12.12.2019). Saatavissa: <https://www.stat.fi/>

Kuvalähteet (viitattu 12.12.2019) Saatavissa:
<https://kartta.lahti.fi/ims>

https://www.laab.pro/?portfolio_page=colourscape

https://chicago.curbed.com/2017/3/2/14792800/chicago-navy-pier-news-illuminated-seesaws?utm_campaign=chicago.curbed

<https://www.archdaily.com/470077/lemvig-skatepark-effekt/52e07fbce8e44ebd080001e3-lemvig-skatepark-effekt-image>

<https://decorathing.com/garden-ideas/50-most-amazing-landscape-design-ideas-you-have-to-see/>

<https://i.pinimg.com/originals/5e/3b/a3/5e3ba320bc7a1f4d8bc8675481d69fe7.jpg>

<https://www.kickstarter.com/projects/lleditions/ekta-sketchbooks-i-iii>

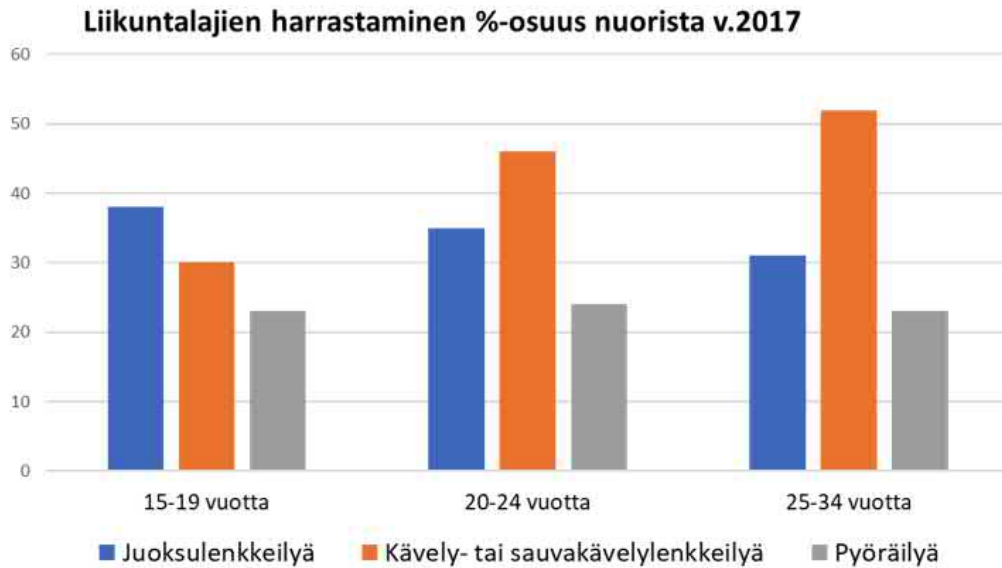
<https://jennasecrist.wordpress.com/2010/09/10/bike-love/>

<https://motz3800.tumblr.com/>

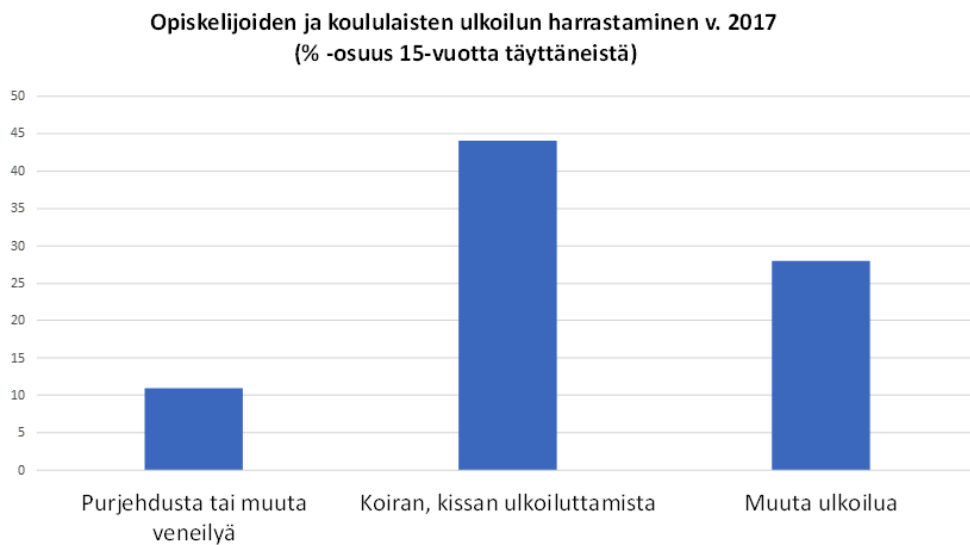

LIITTEET

*Pohjatietojen tilastografikat

Lähde: Tilastokeskus, vapaa-ajan osallistuminen

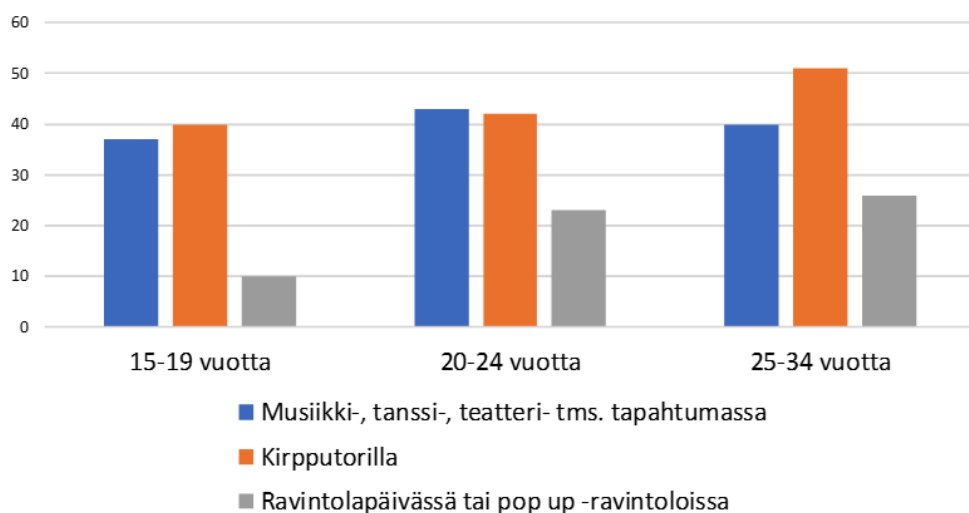

Lähde: Tilastokeskus, vapaa-ajan osallistuminen

LIITTEET

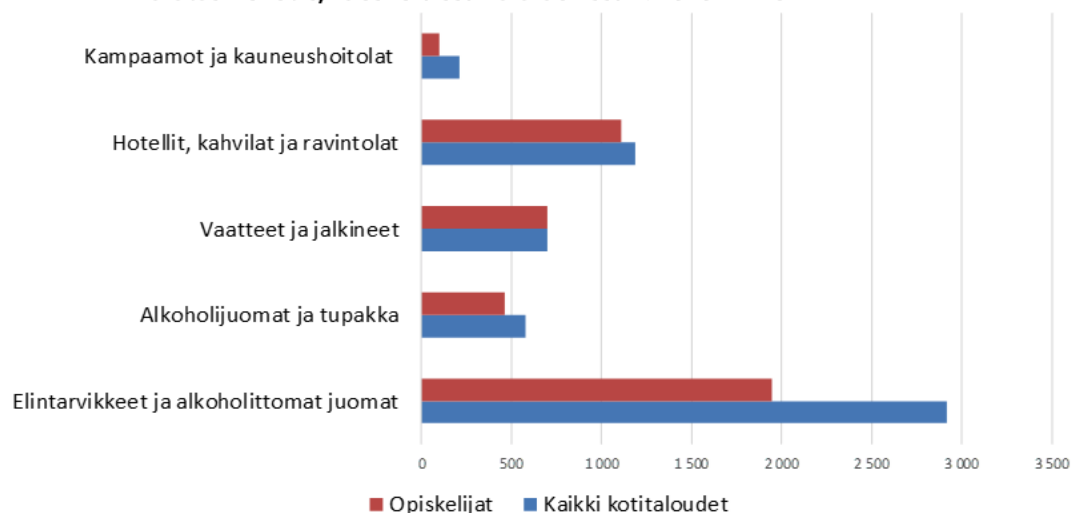
*Pohjatietojen tilastografikat

Tapahtumiin ja tilaisuuksiin osallistuminen v.2017
%-osuus ikäluokittain

Lähde: Tilastokeskus, vapaa-ajan osallistuminen

Kulutusmenot €/vuosi eräissä kululuokissa v. 2016 hinnoin

Lähde: Tilastokeskus, kotitalouksien kulutus